

Patrons universals

De la mà de Mireia Freixa, catedràtica d'Història de l'Art i comissària de l'Any Puig i Cadafalch, fem un recorregut artístic per la representació de Sant Jordi en l'obra de l'eminent arquitecte. La primera aturada és a la Casa Terrades o Casa de les Punxes de Barcelona, potser la més famosa de totes les imatges i que està rubricada amb la llegenda «Sant Patró de Catalunya, torneu-nos la llibertat».

P 3 i 15-17

La de Montserrat és una de les advocacions marianes amb més projecció internacional, lligada a l'expansió de la Corona catalanoaragonesa primer i de la colonització d'Amèrica després. Exemple d'aquesta devoció és el tríptic de la Mare de Déu de Montserrat, obra de Bartolomé Bermejo que es troba a la catedral gòtica d'Acqui Terme, a la regió italiana del Piemont.

P 10-11

El dominic Jean Jacques Pérennès parla del viatge del Papa a Egipte

«La visita oficial al gran imam d'Al-Azhar esdevé important per moltes raons»

P 14

El jesuïta Manu Arrúe analitza el desarmament d'ETA

«Quan s'obren ponts entre les ribes del patiment, la reconciliació s'obre camí»

P 25

Pensant-ho millor

«Quan soc feble és quan realment soc fort»

(2Co 12,10)

La vida, a vegades, ens sacseja quan menys ho esperem. I ho capgira tot. Així ho he experimentat amb un greu ensopec de salut d'un familiar molt proper. Tot s'atura. Allò que semblava important respecte dels plans que tenim cada dia entre mans, passa a ser una anècdota davant la gravetat i la vulnerabilitat extrema que comporten tota urgència i atenció. I, de cop, sense demanar permís, la vida et fa trontollar els valors, les forces, la fe. Sabem moltes coses amb el cap, però sovint ens falta passar-les pel cor. Des de petits ens han ensenyat coses sobre Jesús, l'Evangeli, la presència de l'amor de Déu... però fins que no fem experiència, fins que no passa per la certesa del cor, el coneixement queda incomplet. I és curiós de constatar com els nostres mecanismes de defensa humans ens instal·len en una zona de confort que vol evitar entrar en conflicte amb la nostra vulnerabilitat despallada i impotent davant el sofriment i la mort. Però és aquí, en la situació límit, quan tot falla, quan ja no controlem nosaltres la vida, quan ens sentim petits i desvalguts, desprotegits, sense seguretats, que podem trobar una força inexplicable que ve

de dalt i que fa que, sense saber com, puguem resistir i viure des de la pau allò que ens trenca de dolor per dins. I Jesús? No va viure Ell també aquesta situació? A la creu, quan tot semblava arribar al límit de l'absurd, fracassat, sol, negat pels seus, fins i tot aparentment abandonat pel Pare... què devia de sentir? Veient la mort al davant —i una mort de creu—, ens ensenyà a confiar sense límits en l'amor del Pare, un amor que donava sentit a la seva vida i que acollia la seva pregària —i la nostra— sorgida de la feblesa i la impotència més radical. I aquí ens trobem davant del misteri de Déu, d'un amor que cal viure amb fe i passar-lo pel cor per saber que, com més forta experimentem la nostra feblesa, Ell hi és present en nosaltres amb més força. I és així. Ell no falla. I vivim una petita experiència de Pasqua en la nostra vida, una Pasqua que es gesta en la creu, sí, però que ens introdueix en una nova dimensió ja ressuscitada. I ens refem una mica i tornem a la nostra realitat de cada dia, a fer plans i projectes. Ara, però, sabent que la nostra vida està en mans de Déu i que el misteri pasqual de Jesús ens va configurant per dintre.

Natàlia Aldana
Benedictina de
Sant Benet
de Montserrat

L'EFEMÈRIDE DE LA SETMANA

Dia 27 d'abril del 1947: gran festa d'entronització de la imatge de la Mare de Déu de Montserrat, festa religiosa que es converteix en un acte d'afirmació catalana.

Zoom

Carme Munté

El papa emèrit Benet XVI ha celebrat el seu 90è aniversari compartint una bona cervesa bavaresa amb familiars i amics davant la porta de la seva residència Mater Ecclesiae, als Jardins Vaticans. Entre els assistents en aquesta celebració senzilla hi havia el seu germà, Georg Ratzinger, de 93 anys, i el seu secretari personal i prefecte de la Casa Pontificia, Georg Gänswein. Pocs dies abans, Benet XVI havia rebut la visita del papa Francesc, que va felicitar-lo personalment pel seu aniversari i per la Pasqua.

La setmana en tuits

Papa Francesc @Pontifex_es

Bona Pasqua! Porteu a tothom l'alegria i l'esperança de Crist Ressuscitat!

John L. Allen @JohnLAllenJr

Periodista i vaticanista

El papa Benet XVI ha celebrat els 90 anys compartint una bona cervesa bavaresa amb la família i els amics

Enric Gomà @EnricGoma

Escriptor

Avui li he dit al meu fill: «Erdogan és el president de Turquia. Aprèn-t'ho, perquè ho serà durant molts i molts anys»

Xiskya Valladares @xiskya

Filòloga i periodista

Va ressuscitar. Jo m'ho crec. Significa que la Vida guanya, que l'Amor venç, que podem ser germans. Et desitjo aquest pas, aquesta pasqua

E. de La Bourdonnaye @la_bourdonnaye

Director de Comunicació de la diòcesi de Rouen

#DiòcesideRouen Mons. Dominique Lebrun anuncia, a l'acabament de la missa crismal, l'obertura del procés de beatificació del pare Jacques Hamel

Helena Maleno Garzón @HelenaMaleno

Periodista i investigadora

Va deixar la càmera i es va posar a salvar vides. Hi ha vegades que la realitat ens interpel·la i hem de deixar-ho tot per tornar a ser humans #Síria

Escollat a Ràdio Estel

Ignasi Miranda

Coordinador d'Informatius

Creus de Sant Jordi

La Fundació Joan Maragall ha obtingut la Creu de Sant Jordi. Aquesta entitat, nascuda a l'arxidiòcesi de Barcelona per iniciativa del cardenal Narcís Jubany, rep ara la prestigiosa distinció 28 anys després del seu naixement, el 1989. També ha estat premiada l'Arxiconfraria de Nostra Senyora de la Cinta de Tortosa, coincidint amb l'Any Jubilar que commemora els 400 anys del seu naixement. Ràdio Estel destacava la notícia el dimarts 11 d'abril, quan es va fer pública. Josep Maria Carbonell, president de la Fundació Maragall, deia el mateix dia, al final del programa *El Mirador*, que el guardó «és un reconeixement a una trajectòria de diàleg, reflexió i creació de pensament, des del desig d'establir ponts entre l'Església catòlica i la cultura». També destaca la concessió de la Creu, a títol pòstum, al gran pedagog Xavier Melgarejo, al president de la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat Joaquim Ferrer i a l'exministra i dirigent socialista Carme Chacón. A més, la Generalitat ha premiat les Caves Llopart, Josep Cuní i Borja de Riquer, entre d'altres.

Editorial

Els «santjordis» de Puig i Cadafalch

enguany s'escau el 150è aniversari del naixement de Josep Puig i Cadafalch i el centenari del seu nomenament com a president de la Mancomunitat de Catalunya.

La figura de sant Jordi és molt present en la seva obra perquè condensa les virtuts del cavaller cristià —ardit, valent, generós— i alhora sintetitza els ideals patriòtics de la Renaixença que es perpetuaren en el Modernisme i el Noucentisme.

Cal recordar que Puig i Cadafalch tingué formació religiosa: va cursar els seus estudis secundaris al col·legi de Santa Anna, dels escolapis de Mataró, igual com el seu coetani Antoni Gaudí es formà als escolapis de Reus. Va ser un gran coneixedor del romànic català i un restaurador, amb els criteris de la seva època, de conjunts monumentals tan importants com la seu episcopal d'Egara o els monestirs de Montserrat i de Sant Joan de les Abadesses.

El 1893, Puig va dissenyar un estendard moder-

nista ofert per la seva ciutat nadiua en consagrar el nou temple del monestir de Ripoll, bressol de Catalunya. Destruït el 1936, avui una reproducció penja de la volta de l'església monacal. En una de les cares hi ha la figura de sant Jordi amb el drac damunt les quatre barres, a l'altra cara s'hi reproduïx la Mare de Déu envoltada per una orla.

L'indianista Nicolau Font i Maig va encarregar a Puig la direcció de la reforma del santuari de Sant Pere del Bosc, a Lloret de Mar. Puig dissenyà, per al camí d'accés, un oratori a la Mare de Déu de Gràcia i una creu de terme, amb un sant Jordi obra d'Eusebi Arnau, inaugurat l'1 de maig del 1898 i al qual mossèn Cinto Verdager li dedicà unes estrofes al seu càntic «La Creu» musicat pel prestigiós compositor Cándid Candi i Casanovas.

Com a escultura aplicada a l'arquitectura, destaca la llegenda de sant Jordi, la princesa i el drac, explicada amb enginy a la façana de la Casa

Amatller (1898-1900), al Passeig de Gràcia de Barcelona, mitjançant les escultures d'Eusebi Arnau.

A la façana de la Casa Terrades o de les Punxes (1905), en el mosaic del coronament que dona al carrer de Rosselló, hi ha un magnífic sant Jordi contenint el dragó que porta la inscripció: «Sant Patró de Catalunya, torneu-nos la llibertat.» Probablement, per la seva ubicació, va passar desapercebut als règims dictatorials. Tota la llegenda de sant Jordi és present en aquest emblemàtic edifici, avui visitable.

El 1907, Puig, des del seu escó a les Corts espanyoles, afirmava: «S'ha substituït l'estructura pròpia d'Espanya, reflectint-la en un estat unionista i uniformista a la francesa, i nosaltres volem restaurar aquella tradició d'una Espanya amb totes les seves varietats.» Ben segur que s'encomanava a sant Jordi perquè s'assolís aquest nou model de convivència.

La redacció us proposa

Diumenge de Rams tenyit de sang

Atemptats a dues esglésies ortodoxes coptes a Egipte
P 4-5

«Per una gran multitud», de Bernabé Dalmau

S'hi analitza el llenguatge que es fa servir a la litúrgia catalana
P 12

Celebració de la Pasqua al Vaticà

El Papa demana als sacerdots anunciar l'alegria de l'Evangelí
P 6-9

La saviesa de la medicina tradicional

Presentat el llibre «Tornar als remeis de sempre», de fra Valentí Serra
P 27

Un nou llindar

Sebastià Taltavull
Anglada

Bisbe auxiliar de Barcelona
Administrador apostòlic
de Mallorca

Brots de resurrecció

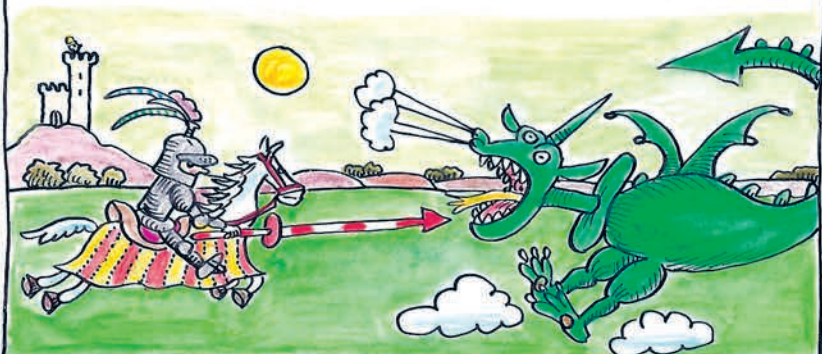
Jesucrist Ressuscitat transforma la vida de tots els qui creuen en ell, anima aquells que els costa de creure i crida a la fe els qui no creuen. És així que, quan ens venen els dubtes i s'estén el desànim, ell ens surt a l'encontre i espera la nostra acollida plena de confiança. Amb ell al costat nostre i vençuda la por, som capaços de suportar els dubtes que persisteixen i avançar amb l'ànim de superar-los. Qui sap si el dubte és símptoma d'inseguretat, de por, d'ignorància o, fins i tot, d'una pretensió individualista que no s'obre a Déu ni als altres.

Aquesta visió resulta raquítica i empobridora. Com sortir-ne? Hem de partir d'una actitud netament cristiana: la humilitat. Apropar-se a Jesús o, més ben dit, deixar que sigui ell el qui s'apropi, demana d'un mateix sentir-se necessitat d'ell, voler trobar-hi la raó de l'esperança que dona sentit a la vida, experimentar que Algú m'ha estimat primer i que ho sigui tot per a mi.

Fixem-nos en la reacció de Tomàs. Són així moltes de les nostres reaccions d'avui, no només de paraula, sinó de fets. Quantes vegades se'ns presenta Jesús, ens parla i no el reconeixem! Aquest encontre adquireix tons de proximitat, els tons entranyables de l'amistat. Per això, a l'hora de correspondre-hi, necessitem els altres, el grup de creients, de la comunitat cristiana. La humilitat amb la qual acceptam que el Senyor ens surt a l'encontre és el pas decisiu per al reconeixement creient que supera qualsevol dubte. Així, ens obrim a la necessitat de confiar.

El projecte cristià, nascut de la resurrecció del Senyor, és una proposta de fraternitat que cal assumir-la i fer-la vida en nosaltres. Si el temps de Quaresma va ser de preparació, ara, el de Pasqua és per viure'l intensament. «La resurrecció no és una cosa del passat —diu el papa Francesc—, comporta una força de vida que ha penetrat el món. On sembla que tot ha mort, a tot arreu tornen a aparèixer els brots de la resurrecció» (EG 276). Descobrim-los i fem-los rebrotar allà on més ho necessita el nostre poble.

SANT JORDI, DEFENSOR DEL NOSTRE BON VIURE I DE LA NOSTRA IDENTITAT

MARE DE DÉU DE MONTSERRAT, COR DE MARE, IL·LUSIÓ DE NOIA, CONVICCIO D'INFORMADA OBERTURA DE MULTICULTURALITAT

Diumenge de Rams sagnant per als

Església de Sant

Javier Molina
Tanta (Egipte)

Els cristians egipcis van viure el 9 d'abril passat un Diumenge de Rams tenyit de sang. Un doble atemptat contra dues esglésies del nord del país va segar 46 vides i van ferir 120 persones més. Els atacs van ser reivindicats per la sucursal local de l'autonomenat Estat Islàmic. Tots dos van resultar obra de kamikazes que van sembrar de dolor l'inici de la Setmana Santa de l'Església ortodoxa copta, que professa al voltant del 8% dels egipcis. El primer atac es va produir a l'interior de l'església de Sant Jordi, al centre de Tanta, una de les principals ciutats del delta del Nil. L'agressor va saltar pels aires en plena missa i va matar 28 vides.

«Tot està destrossat. Els bancs de fusta estan fets miques. Els cossos estan escampats per tota l'església i el terra està negat de sang. L'altar des d'on el sacerdot dirigia la missa s'ha evaporat», va narrar a *Catalunya Cristiana* Samaan Samir, un dels feligresos que va ser testimoni de l'explosió. La tragèdia va ocórrer a les 9.05 del matí, tal com marca un rellotge de paret que es va aturar per la forta detonació. El temple —ubicat a Tanta, a uns 90 quilòmetres al nord del Caire— era ple de coptes que participaven en la missa del Diumenge de Rams.

«Es va sentir un fort estrèpit. Quan

vam entrar, hi havia molta sang pel terra. No quedava rastre de les figures de l'església», va detallar el jove Abanub Malak, apostat en un dels accessos laterals del complex on s'aixeca l'església. A uns metres, una colla d'obriers carregava maons i ciment abans de perdre's pels murs del temple. «No s'entén com el terrorista va poder accedir a l'església. L'explosió va passar prop de l'altar perquè la cadira del capellà Daniel està completament destrossada», va apuntar un home d'uns trenta anys. «La majoria són joves de la ciutat que eren a prop del sacerdot», diu Nadia, una cristiana que —assegada al darrere de la sala— va sortir-ne il·lesa.

Tres hores després del primer atac, un altre kamikaze va deixar 18 morts més a les portes de l'església de Sant Marc, en un cèntric barri de la mediterrània Alexandria. Les imatges captades per les càmeres de vigilància del temple mostren un home de jersei blau que mira sense èxit d'accedir al recinte sortejant el detector de metalls. Els darrers fotogrames capten el sospitós creuant l'arc de seguretat al costat d'un agent de policia que parla distesament amb una altra dona. Un segon després, la imatge es perd empassada per l'explosió. En l'instant de la detonació, el patriarca de l'Església ortodoxa copta Teodor II es trobava a dins oficiant la missa del Diumenge de Rams, motiu pel qual les primeres

HODA MIJAIL

«El terrorisme no aconseguirà els seus objectius. Els musulmans i els cristians d'Egipte som germans. La violència no es comet mai en nom de cap religió»

Wael Eskandar

«Aquests atacs ja no em sorprenen ni m'impacten. Només m'entristeixen, no pel que acaba de passar sinó perquè continuarà passant una vegada i una altra»

investigacions van apuntar cap a la possibilitat d'un intent d'assassinat del religiós, que va resultar-ne il·lès.

«Va ser una explosió molt forta perquè va arribar a afectar gent que es trobava molt lluny», va admetre Rami Qasua, un activista copte que va arribar-hi poc després de l'atac. «No puc oblidar l'escena. Hi havia fragments humans per tot arreu. Les ambulàncies van arribar en aquell moment i van intentar rescatar els ferits.» Les dues envestides van deixar més d'un centenar de ferits, de gravetat diversa. «Els ferits més greus han estat traslladats al Caire. Hi ha moltes víctimes amb les extremitats amputades o amb el cervell danyat. Estan molt a prop de la mort», va precisar l'infermer Mohamed Ali a l'hospital universitari de Tanta.

L'autodenominat Estat Islàmic va reivindicar poc després els atacs contra les esglésies de Sant Jordi i Sant Marc a Alexandria. A través d'un breu comunicat a la seva agència de notícies afí, Al Amaq, l'IS (Estat Islàmic en sigles angleses) va precisar que els atacs van ser responsabilitat de dos militants proveïts cadascun d'ells de cinturons d'explosius. En el cas de Tanta, el terrorista va ser identificat amb el nom de guerra d'Abu Ishaaq al Masri i hauria aconseguit accedir al recinte durant la missa del Diumenge de Rams. A Alexandria va ser obra d'Abu al Barra al Masri, que es va immolar a les portes del temple. La tragèdia va desenterrar

En primer pla

cristians d'Egipte

Jordi a Tanta.

el record del suïcida que el desembre passat va sacsejar una església contigua a la catedral copta del Caire i va deixar 30 morts.

«L'interior és un caos. No han trobat el cos del meu oncle, un oficial de l'exèrcit. Només ha aparegut el seu carnet prop de l'altar. Deu ser mort», va admetre George, indignat per l'actuació de les forces de seguretat. «Exigim justícia i que els que manen assumeixin les seves responsabilitats. La policia i l'exèrcit no fan absolutament res», va malparlar a les portes del temple de Tanta rodejat pels seus parents. Una denúncia que també va fer Hoda Mijail en un altre cercle de gent proper. «Com és possible que la policia, que ha de revisar els documents d'identitat de tots els que accedeixen a l'església, no detectés res sospitos?», va exclamar-se entre la gentada de veïns que a primera hora de la tarda ocupava els carrers que condueixen a l'església. «El terrorisme no aconseguirà els seus objectius. Els musulmans i els cristians d'Egipte som germans. La violència no es comet mai en nom de cap religió», va afegir a crits.

Atemptat evitable

A Tanta, el cap de la policia Hosam Elddin Jalifa va ser cessat per aconseguir la indignació dels veïns. «És un atemptat que es podia haver evitat. Fa deu dies hi va haver una alerta

de bomba i haurien d'haver-ne pres nota», va indicar un transeünt que es va negar a proporcionar el seu nom. A unes illes del temple, entrada nit, un rigorós silenci queia sobre el dipòsit de cadàvers local. «La Mina només tenia 25 anys. Va anar, com qualsevol altre diumenge, a resar a l'església i hi va trobar la mort», va murmurar el seu cosí Shadi mentre una furgoneta plena de fèretres penetrava al recinte.

L'enèsima matança de coptes ha propagat la indignació entre la minoria. «Aquests atacs ja no em sorprenen ni m'impacten. Només m'entristeixen, no pel que acaba de passar sinó perquè continuarà passant una vegada i una altra», va relatar a aquest setmanari l'activista cristià Wael Eskandar, un rostre de la joventut copta que va treure el cap per la plaça Tahrir en els dies de la revolució contra Hosni Mubarak. «Estic cabrejat amb tots els que van aplaudir aquest règim fracassat quan jo he vist amb els meus ulls com les seves polítiques alimenten els extremistes, com el papa convertia els cristians en un objectiu fàcil perquè es limitava a donar suport a Al-Sisi i menysprear la justícia. Els coptes ens sentim inferiors i prescindibles i el més trist és que no canviarà res. Ningú no farà res per canviar la situació», va afegir.

En els darrers sis anys els cristians egipcis han sofert atacs continus. El 9 d'octubre del 2011 l'exèrcit va trans-

Els sectors més crítics de la minoria cristiana censuren el desemparament policial que pateixen davant dels atacs de gernacions de veïns musulmans al sud del país

figurar una marxa pacífica de cristians en un bany de sang. 24 fidels van morir sota els blindats. Dos anys més tard, el desallotjament de les acampades islamistes després de la revolta va provocar una onada d'atacs a esglésies i propietats cristianes. Pel cap baix, 43 temples van ser reduïts a runa. Els sectors més crítics de la minoria cristiana van censurar sense descans el desemparament policial que pateixen davant dels atacs de gernacions de veïns musulmans al sud del país. «En alguns incidents hi ha involucrades les mateixes forces de seguretat. Els cristians no són aliens a l'ambient

de terror general que es viu al país», apunta Maikel Nabil, ateu d'origen cristià que va abraçar la diàspora fa un lustre després de deu mesos de presó.

A la violència sectària i als atacs de l'IS, les amenaces del qual van obligar milers d'ànimes al febrer a deixar casa seva al nord del Sinaí, cal sumar-hi la discriminació en l'administració. L'any passat el Parlament va aprovar una llei que beneeix els obstacles per construir esglésies i els tribunals han recorregut a la llei que penalitza la blasfèmia per perseguir adolescents, professors i intel·lectuals cristians. Un paisatge desolador que espera el periple del papa Francesc, que visitarà el Caire els 28 i 29 d'abril propers. Hores després de l'atemptat, des del Vaticà, el Pontífex llançava una pregària pels últims còptes d'Egipte: «Prego pels morts i per les víctimes. Que Déu aconseguixi canviar els cors dels qui semblen terror, violència i mort i dels qui produeixen i trafiquen amb armes.»

Com a resposta als atacs, el règim egipci va encarregar a les forces armades la tasca d'ajudar la policia en la protecció de les instal·lacions vitals de tot el país i va decretar l'Estat d'emergència per un període de tres mesos. La mesura va ser aprovada després pel consell de ministres i pel Parlament. Per a la majoria dels egipcis, significa desenterrar una situació ja coneguda. Fins al 2012 el país va viure durant tres dècades sota «estat d'emergència» amb detencions arbitràries i empresonaments prolongats. La llei d'emergència concedeix al president poders amplis i excepcionals per establir tribunals especials; enviar civils a la cort; interceptar comunicacions, imposar la censura prèvia o decretar el toc de queda. La norma blindava, a més, l'actuació de les forces armades. «Els terroristes han enviat un missatge molt clar: poden accedir a les esglésies, fins i tot en aquella en què, com a Alexandria, el Papa copte presidia la missa del Diumenge de Rams», afirma l'activista cristià Ezzat Ibrahim revelant la por que pateix la minoria més vibrant del Pròxim Orient, amb prop de nou milions de fidels. «Els responsables de seguretat sabien que el temple de Tanta era un blanc. Hi havien trobat una bomba a dins deu dies abans de l'atac. La llei d'emergència no canviarà res. Fa falta justícia, erradicar el llenguatge de l'odi i canviar d'estratègia», suggereix Ibrahim.

Les crítiques per la ineptitud d'un entramat policial que des del cop d'Estat del 2013 ha ofegat qualsevol intent d'oposició política van créixer mentre set dels coptes assassinats a la mediterrània Alexandria rebien un multitudinari sepeli amb honors de «màrtirs». Durant les exèquies, els assistents van exigir a crits la dimissió del ministre de l'Interior Magdi Abdelgafar. «No ens sentim segurs i ningú no ho pot negar. La solució ha de començar per l'Estat. Hi ha tota una generació que s'ha educat pensant que els cristians som infidels que no entrarem al paradís. Hi ha molts interrogants al voltant dels atemptats i és evident que s'han comès molts errors», conclou Qasua.

El Pontífex reflexiona sobre els drames actuals

En la benedicció «Urbi et orbi» fa una crida a la pau

Agències

Ciutat del Vaticà

Durant la missa pasqual celebrada a la plaça de Sant Pere, el papa Francesc va pronunciar una homília per reflexionar sobre els drames actuals. «Pensem una mica cadascun de nosaltres en els problemes quotidians, en les malalties que hem viscut», va demanar el Pontífex. El Papa es preguntava: «Com és possible que si Jesús ha ressuscitat passin tantes desgràcies: malalties, tràfic de persones, guerres, destrucció, mutilacions, venjances, odi? On és el Senyor?»

Francesc va explicar que després de la creu va venir la confusió entre els deixebles, però després va arribar l'alegria en trobar buit el sepulcre. «És el primer anunci. Per això l'Església continua dient: Jesús ha ressuscitat! I això no és una fantasia, la resurrecció de Jesús no és només una festa amb moltes flors. És molt més: és el misteri de la pedra que va ser descartada i que va esdevenir el fonament de la nostra existència.» I novament llençava una pregunta: «Què ens diu l'Església avui davant tantes tragèdies? Simplement això: la pedra descartada no resulta realment descartada. Les pedretes que creuen i s'aferren a aquesta pedra no són descartades, tenen un sentit.»

Segons el Bisbe de Roma, la resurrecció demostra la mentida de la cultura de l'usar i llençar en què allò que aparentment no serveix és descartat. «La resurrecció de Crist significa que allò que no serveix acaba sent, en realitat, font de vida. També nosaltres, en aquesta terra de dolor, de tragèdia, amb la fe en Crist ressuscitat, tenim un sentit.» Així, va subratllar que «enmig de tanta calamitat hi ha un horitzó: hi ha la vida, la glòria. És la creu amb aquesta ambivalència. Mira endavant. No et tanquis. Tu, petita pedra, tens un sentit a la vida perquè ets una pedra agafada d'aquella gran pedra que la maldat del pecat ha descartat».

El Papa reconeixia que, en ocasions, la fe en Jesús pot decaure. Per això, l'Església «no deixa de dir als nostres fracassos, als nostres cors tancats, temerosos... atura't!, el Senyor ha ressuscitat».

«Urbi et orbi»

Després de celebrar la missa de Pasqua de resurrecció, el Papa va sortir al balcó de la basílica de Sant Pere, on va llegir

el missatge pasqual i va impartir la benedicció *Urbi et orbi*.

Francesc va adreçar un pensament especial a les poblacions de Síria, el Sudan del Sud, Somàlia, la República Democràtica del Congo i Ucraïna, on continua actiu el conflicte, i va desitjar la pau per al Pròxim Orient, especialment per a Terra Santa, l'Iraq i el Iemen. El Papa va destacar que en aquests llocs no s'aturen «l'horror i la mort».

També va recordar Amèrica Llatina petita «Jesús ressuscitat sostingui els esforços dels qui es comprometen a favor del bé comú de les societats, tantes vegades marcades per tensions polítiques i socials que, en alguns casos, són sufocades amb la violència». En el seu missatge va demanar que «es construeixin ponts de diàleg, perseverant en la lluita contra la plaga de la corrupció i en la recerca de solucions vàlides i pacífiques davant les controvèrsies, per al progrés i la consolidació de les institucions democràtiques, en el ple respecte de l'estat de dret».

El Bisbe de Roma va implorar a Jesús ressuscitat que «doni als representants de les nacions el valor d'evitar que es propaguin els conflictes i es posi fi al tràfic d'armes».

Francesc no es va oblidar del continent europeu i va recordar els joves sense feina. Finalment va posar en relleu que també aquest diumenge els cristians de totes les confessions celebren plegats la Pasqua: «Així ressona a una sola veu arreu de la terra l'anunci més bonic: era veritat, ha ressuscitat el Senyor!»

Cotxe blindat per a la visita del Papa a Egipte

ACI / Ciutat del Vaticà

Per primera vegada des que va ser escollit Papa, Francesc no farà servir un papamòbil obert en la pròxima visita a Egipte, el 28 i 29 d'abril, sinó un automòbil tancat i blindat. El Pontífex argentí sempre ha fet servir un cotxe obert per estar el més a prop possible dels pelegrins que volen saludar-lo pels carrers de les ciutats que visita. Únicament ha fet servir un

cotxe tancat per a trasllats curts en què no havia de saludar els fidels. En aquesta ocasió no serà així.

La decisió, segons informa el diari italià *Il Corriere della Sera*, l'ha pres el mateix Francesc després dels atemptats del Diumenge de Rams en dues esglésies coptes egípcies. L'únic moment en què el Papa viatjarà amb papamòbil obert serà a l'interior de l'estadi del Caire, on celebrarà la missa el dissabte 29.

Daniel Ibáñez

Francesc: «Anem a anunciar que el Senyor és viu!»

El Papa bateja onze persones de diferents nacionalitats

Redacció
Ciutat del Vaticà

El Papa va celebrar la Vetlla Pasqual a la basílica de Sant Pere del Vaticà, on va convidar a portar la Bona Nova de Crist ressuscitat: «Anem a anunciar, a compartir, a descobrir que és cert: el Senyor és viu! Viu i volent ressuscitar en tants rostres que van sepultar l'esperança, que van sepultar els somnis, que van sepultar la dignitat.» Durant la celebració, França va batejar onze persones de diferents nacionalitats, entre elles Itàlia, la Xina, Espanya o Albània.

El Bisbe de Roma va instar a imaginar les passes de Maria Magdalena i de les dones. Rostres, va dir, en què es pot trobar el de «tantes dones i àvies, rostres d'infants i joves que resisteixen el pes i el dolor de tanta injustícia humana». Dels que pateixen «el dolor per l'exploació i el tràfic». El rostre d'«aquells que pateixen el menyspreu per ser immigrants, orfes de terra, de casa, de família: el rostre d'aquells que la seva mirada revela soledat i abandonament per tenir les mans massa arrugades».

«Elles», va afegir el Pontífex, «són el rostre de dones, mares que ploren perquè veuen com la vida dels fills queda sepultada sota el pes de la corrupció, que pren drets i trenca tants anhels, sota l'egoisme quotidià que crucifica i sepulta l'esperança de molts, sota la burocràcia paralitzant i estèril que no permet que les coses canviïn. Elles, en el seu dolor, són el rostre de tots aquells que, caminant per la ciutat, veuen crucificada la seva dignitat».

Recordant els sentiments dels deixebles davant la mort del Mestre, Francesc va reflexionar que «podem imaginar aquests passos, el típic pas de qui va al cementiri, pas cansat de confusió, pas afeblit de qui no es convenç que tot hagi acabat d'aquesta manera. Podem imaginar-ne els rostres pàl·lids, banyats per les llàgrimes i la pregunta: com pot ser que l'Amor estigui mort?».

L'actitud de les dones

I davant d'aquesta pregunta, l'actitud de les dones, «que no són capaces d'evadir-se, capaces d'aguantar, d'assumir la vida com es presenta i de resistir el gust amarg de les injustícies. I allí estan, davant del sepulcre, entre el dolor i la incapacitat de resignar-se, d'acceptar que tot sempre hagi d'acabar igual». «De cop i volta», va afirmar el Papa, «aquests dones van rebre una sacsejada. Amb la resurrecció, Crist no va moure només la pedra del sepulcre, sinó que vol també fer saltar totes les barreres que ens tanquen en els nostres pessimismes estèrils».

El Papa va reflexionar que tots duem dins la promesa i la certesa «de la fidelitat de Déu. Però també els

PAPA FRANCESC

«Crist vol fer saltar totes les barreres que ens tanquen en els nostres pessimismes estèrils»

nostres rostres parlen de ferides, parlen de tantes infidelitats, personals i alienes, parlen dels nostres intents i lluites fallides».

Per això, va advertir que de vegades «gairebé sense adonar-nos-en, podem acostumar-nos a conviure amb el sepulcre, a conviure amb la frustració. Més encara, podem arribar a convèncer-nos que aquesta és la llei de la vida, anestesiant-nos amb alleujaments que l'únic que aconseguixen és apagar l'esperança que Déu va posar a les nostres mans». Amb tot, «el batejar del ressuscitat se'n ofereix com a do, com a regal, com a horitzó. El batejar del ressuscitat és el que se'n ha regalat, i se'n vol continuar regalant com a força transformadora, com a ferment de nova humanitat».

Així, ressona novament amb força la invitació del Pontífex: «anem amb elles a anunciar la notícia, anem... on sembla que la mort ha estat l'única solució. (...) i si no som capaços de deixar que l'Esperit ens condueixi per aquest camí, aleshores no som cristians.»

Homes i dones de resurrecció

AICA / Ciutat del Vaticà

«Serem homes i dones de resurrecció si, enmig de les vicissituds que turmenten el món, la mundanitat que ens allunya de Déu, sabem brindar gestos de solidaritat i d'acollida, alimentar l'anhel universal de la pau i l'aspiració d'un ambient lliure de degradació.» Van ser les paraules del Papa en el res del *Regina caeli*, en què va constatar que la resurrecció «és l'esdeveniment que constitueix la veritable novetat de la història i del cosmos. Estem cridats a ser homes i dones nous, segons l'esperit, afirmant el valor de la vida».

Via Crucis per les dones crucificades

«Vergonya» i «esperança» resumeixen la reflexió del Pontífex

Agències

Ciutat del Vaticà

Francesc va presidir el Divendres Sant el Via Crucis al Colosseu de Roma. Enguany, les meditacions es van encarregar a Anne-Marie Pelletier, biblista francesa de 71 anys, professora de Sagrada Escripura i Hermenèutica bíblica que el 2014 va rebre el Premi Ratzinger. Durant les catorze estacions es va resar per les dones crucificades, tal com el Papa havia demanat als fidels durant la catequesi del 12 d'abril. Així, Francesc va buscar sensibilitzar la societat sobre el drama de les dones, víctimes del tràfic i l'esclavitud de la prostitució.

La biblista francesa va introduir algunes modificacions en el tradicional recorregut de la creu: la segona estació va ser «Jesús és negat per Pere»; la tercera, «Jesús i Pilat»; la setena, «Jesús i les filles de Jerusalem», i la catorzena, «Jesús al sepulcre i les dones». Les meditacions van reflexionar sobre el significat de les caigudes, les humiliacions i l'abandonament patit per Jesús.

En la introducció es va llegir: «Avui la creu tanca el camí. Jesús no anirà més enllà. Impossible caminar més enllà.» I a la quarta estació es va subratllar que «sense refugiar-se en la seva pròpia condició divina, Jesús s'inclou en el terrible seguici dels sofriments que l'home infringeix a l'home. Coneix l'abandonament dels humiliats i dels més marginats».

Per a Anne-Marie Pelletier, «aparentment tot sembla submergir-se en el silenci de la mort que descendeix sobre el Gòlgota i les tres creus aixecades. En aquest dia de la Passió qui passa per aquest camí només pot veure la derrota de Jesús, el fracàs d'una esperança que havia encoratjat molts, consolat els pobres, aixecat els humiliats, que va fer albirar als

deixebles que havia arribat el temps en què Déu compliria les promeses anunciades pels profetes. Tot això semblava perdut, destruït, ensorrat». I malgrat tot, una esperança: «Aigua i sang brollen del costat del crucificat. La ferida oberta per la llança del soldat fa que surti l'aigua i la sang que ens parlen de vida i de naixement.»

El cardenal Agostino Vallini, vicari del Papa per a la diòcesi de Roma, va portar la creu a l'inici i en la darrera estació. La resta d'estacions la creu va ser portada per una família romana, representants de la Unitalsi (Unió Nacional Italiana de Transport de Malalts a Lourdes i santuaris internacionals) i

religiosos i laics de diversos països com Egipte, Portugal, Colòmbia, l'Argentina i la Xina.

Després del Via Crucis, el Papa va resar una oració de desgreuge al cor ofès de Crist pels pecats de la humanitat i va impartir la benedicció.

En la reflexió final, el Papa es va referir a la vergonya davant dels migrants morts als naufragis, davant dels discriminats per religió o raça, davant dels morts a les guerres. També vergonya per les vegades «en què hem fugit, per les mans mandroses a donar i àvides a rebre. Pels peus veloços en el camí del mal i parilitzats en el del bé. Per les vegades que els consagrats van

ferir el cos de l'Església, per haver oblidat el primer moment de la vocació».

Però també Francesc va mostrar esperança i confiança «en la bondat de la seva misericòrdia, de les promeses del Senyor, que transformen els cors endurits en capaços d'estimar. Que transformen la nit en l'aurora de la resurrecció». Finalment va implorar: «Oh Crist, et demanem que ens ensenyis a no avergonyir-nos mai de la teva creu, a no instrumentalitzar-la, sinó a honorar-la i adorar-la perquè amb ella tu ens has manifestat la monstruositat dels nostres pecats, la grandesa del teu amor, la injustícia dels nostres judicis i la potència de la teva misericòrdia».

P. Cantalamessa: «Jesús va canviar el sentit de la mort»

AICA / Ciutat del Vaticà

La celebració de la Passió del Senyor va ser presidida pel Bisbe de Roma a la basílica de Sant Pere. L'homilia la va pronunciar el pare Raniero Cantalamessa, predicador de la casa Pontificia, que va assenyalar que «la mort de Jesús va canviar el sentit de la mort». Malgrat les morts registrades cada dia, després de dos mil anys, es continua recordant la de Jesús perquè va canviar el sentit de la mort. El P. Cantalamessa va assenyalar que la creu, en una societat líquida com la nostra, representa «un punt fix», un «no» definitiu i irreversible de Déu a la violència, la injustícia, l'odi, la mentida, tot el que anomenem «el mal». Alhora, és el «sí» igualment irreversible a l'amor, la veritat i el bé: «No al pecat, sí al pecador. És el que Jesús ha practicat durant tota la vida i que ara consagra definitivament amb la mort.» El predicador de la Casa Pontificia va recordar els 38 cristians coptes assassinats a Egipte en els recents atemptats i va explicar que «el cor de carn, promès per Déu als profetes, és ja present al món; és el cor de Crist traspasat a la creu, el que venerem com el Sagrat Cor. En rebre l'Eucaristia, creiem fermament que aquest cor ve a bategar també dins nostre».

El Papa renta els peus a 12 reclusos de Paliano

A la Missa Crismal demana als sacerdots que anunciïn l'alegria de l'Evangeli

AICA

Ciutat del Vaticà

El papa Francesc va celebrar la missa de l'Últim Sopar a la presó de Paliano, a uns 60 quilòmetres de Roma. Durant la celebració, va fer el ritu del lavatori dels peus a 12 presos: tres dones i nou homes, entre ells un musulmà que rebria el baptisme al juny i dos reclusos condemnats a cadena perpètua.

Francesc va improvisar una breu homilia en què va subratllar que «tots sabem estimar, però no com Déu ens estima. Sense mirar-ne les conseqüències, fins a la fi». El Pontífex va destacar com Jesús, que és «el cap», que és «Déu», renta els peus als seus deixebles, una feina que feien els esclaus.

Francesc va demanar als presos que, «per sembrar amor entre nosaltres, no us dic que avui us renteu els peus els uns als altres, tot i que aquest sigui el símbol, el que us demano és que feu algun gest d'ajuda, un servei al vostre company aquí a la presó. Feu-lo perquè això és amor, això és com rentar els peus, ser servent dels altres». El Pontífex va recordar que «aquesta no és una cerimònia folklòrica, és un gest per recordar el que Jesús va fer. Després d'això va prendre el pa i ens va donar el seu cos, va prendre el vi i ens va donar la seva sang. Així és l'amor de Déu amb nosaltres».

La visita del Bisbe de Roma va tenir un caràcter estrictament privat i no hi va haver imatges per protegir la intimitat dels presos. El Papa també es va trobar amb 58 detinguts «col·laboradors de la justícia» que, en la seva majoria, han participat en activitats de crim organitzat i han ajudat a aclarir delictes relacionats usualment amb les màfies. Altres detinguts, un home

Celebració del Dijous Sant a la presó de Paliano.

i una dona, el van veure de manera separada perquè estan en règim d'aïllament, igual que vuit persones més, malaltes de tuberculosi, a les quals també va saludar.

Els presos van obsequiar Francesc amb diversos regals: productes del seu hort ecològic, creus elaborades amb fusta d'olivera, unes estovalles de llana blanca i alguns dolços.

D'altra banda, a la Missa Crismal celebrada a la basílica de Sant Pere, Francesc va fer una reflexió als sacerdots: «Alegre amb l'alegria evangèlica:

de qui va ser ungit en els seus pecats amb l'oli del perdó i ungit en el seu carisma amb l'oli de la missió, per ungir els altres. I, igual que Jesús, el sacerdot fa alegre l'anunci amb tota la seva persona.»

Francesc va assegurar que «la Bona Notícia és la perla preciosa de l'Evangeli. No és un objecte, és la seva missió». I va afegir: «Quan el sacerdot predica l'homilia ho fa amb l'alegria que traspasa el cor de la seva gent amb la Paraula amb la qual el Senyor el va traspasar a ell en la seva pregària.» A més, va demanar que no se separin les tres «gràcies» que conté l'Evangeli: «La seva Veritat —no negociable—, la seva Misericòrdia —incondicional amb tots els pecadors— i la seva Alegria —íntima i inclusiva.»

Segons el Pontífex, «mai la veritat de la Bona Notícia no podrà ser només una veritat abstracta (...), mai la mise-

ricòrdia de la Bona Notícia no podrà ser commiseració falsa (...), mai podrà ser trist o neutre l'anunci».

El Papa va dir que les alegries de l'Evangeli venen en bots nous: «El de les noces de Canà, en què Maria és el bot nou de la plenitud encomanadissa»; el segon és l'atuell de la samaritana, que «reflecteix bé una qüestió essencial: la de la concreció», i el tercer és «el bot immens del cor traspassat del Senyor; integritat mansa, humil i pobra que atrau tothom envers ell».

Com a conclusió, va animar els sacerdots a contemplar i beure d'aquests bots nous perquè «la Bona Notícia tingui en nosaltres la plenitud encomanadissa que transmet amb tot el seu ésser la Mare de Déu, la concreció inclusiva de l'anunci de la samaritana i la integritat mansa amb què l'Esperit brolla i s'escampa, incansablement, del cor traspassat de Jesús nostre Senyor».

Església en sortida

El Papa i els nens

Josep Maria Massana

«Deixeu que els infants vinguin a mi..., que el Regne del Déu és dels qui són com ells» (Mc 10,14). El papa Francesc es fa seves aquestes paraules i les viu amb senzillesa. Hi ha moltes fotos del Papa amb els nens que corren per internet: nens que li donen la mà, que l'abracen espontàniament, que li fan un petó, que li allarguen els braços. Els nens es troben a gust amb ell perquè els acull somrient, no els renya, no els aparta; tampoc no ho fan els agents de protocol, que deuen tenir ordres expressos d'ell.

Encara que els nens siguin entremaliats, i alguns potser en fan un gra massa, ell els és un pare o un avi bondadós. Com aquell nen que va atrevir-se a prendre-li el solideu.

Cap al final de l'Any de la Fe (2013), el Papa estava assegut al tron instal·lat a la plaça de Sant Pere i tenia un nen al seu costat, que vam saber que es deia Carlos. El Papa no el feia marxar. Quan es va aixecar per fer un discurs sobre la família, al nen no se li va acudir res més que asseure's al tron papal. Després el nen va córrer cap al papa Francesc i en ple discurs del Papa el va abraçar. El Pontífex, com el més natural del món, va correspondre, li va fer una moixaina i va continuar el discurs. Després es va saber que en Carlos era un orfe que buscava el caliu d'un pare-mare. I aquest caliu el va trobar en el papa Francesc.

La paraula de Jesús citada al començament no és per al Pontífex una «cita» o una «frase feta», sinó que esdevé una exigència i un compromís de vida.

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826

Mòbil: 639 474 741

c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de *Catalunya Cristiana* tindran un descompte de 10 euros

www.centromedicoplazamolina.es

La Moreneta arreu del món

La devoció s'institucionalitza el 1223 amb la creació de la Confraria de la Mare de Déu de Montserrat

Carme Munté

Què tenen a veure una germandat sevillana de Setmana Santa, l'illa d'un arxipèlag caribeny i el retaule de la catedral gòtica d'Acqui Terme, a Itàlia? Doncs el que tenen a veure és la devoció comuna a la Mare de Déu de Montserrat, proclamada patrona de les diòcesis catalanes l'any 1881 i una de les advocacions amb més projecció mundial.

L'historiador i monjo de Montserrat Cebrià Baraut, mort el 2003, va deixar consignades a la *Gran enciclopèdia catalana* les xifres d'aquesta propagació mundial: extensió del topònim Montserrat a Amèrica del Nord, Amèrica Central, Amèrica del Sud i Europa; fundacions i filials de Montserrat; cases procures; poblacions sota el patronatge de la Mare de Déu de Montserrat; i parròquies, esglésies i capelles sota la seva advocació. I això sense comptar la devoció particular de tantes persones i famílies que tenen a casa una estampa, un goig, un quadre o una imatge de la Mare de Déu de Montserrat.

La comunió espiritual a redós de la devoció de la Mare de Déu de Montserrat ha traspasat fronteres, lligada a l'expansió de la Corona catalanoaragonesa primer i de la colonització d'Amèrica després. «És un dels principals santuaris marians dels segles XIII, XIV i XV», exposa el Gmà. Josep Galobart, arxiver i cronista del monestir de Montserrat.

Projecció de la Corona catalanoaragonesa

El santuari de la Mare de Déu de Montserrat, al bisbat de Sant Feliu de Llobregat, rep anualment 2 milions i mig de persones. La devoció a la Moreneta és un factor clau per entendre l'allau de persones que pugen a la muntanya santa, tot i que també hi ha motivacions de tipus cultural, polític, excursionista i paisatgístic. Ara bé, la devoció no se circumscriu al santuari i monestir català, sinó que al llarg de la història s'ha irradiat arreu del món.

El monestir de la Mare de Déu de Montserrat es va fundar l'any 1023 per iniciativa de l'abat Oliba com a priorat dependent del monestir de Santa Maria de Ripoll. «A partir d'aquest moment es va fomentar molt la devoció a la Mare de Déu de Montserrat», exposa el Gmà. Josep Galobart. La devoció s'institucionalitza amb la fundació, l'any 1223, de la Confraria de la Mare de Déu de Montserrat. Aprovada per Roma, l'arquebisbe de Tarragona, Aspàreg de la Barca, i la reina Elionor signaren el document fundacional i foren els primers inscrits, juntament amb l'abat de Ripoll i el prior de Montserrat, Berenguer de Bac. Al llarg de la història la majoria de reis i personatges importants en formaren part, com Ferran d'Antequera, el rei Jaume I, Alfons el Magnànim, Ferran el Catòlic, l'emperador Carles V i un llarg etcètera.

«La Mare de Déu de Montserrat va

Mare de Déu de Montserrat, de Bartolomé Bermejo, catedral d'Acqui Terme.

esdevenir la patrona de tots els àmbits geogràfics on arribava la influència de la Corona catalanoaragonesa», explica l'arxiver, «com una manera de donar cohesió al regne».

La irradiació espiritual de la Mare de Déu de Montserrat va arribar, doncs, no únicament a Catalunya, l'Aragó i les Balears, sinó també a la península italiana, les illes de la Mediterrània i a Grècia de la mà dels almogàvers, de record dolorós. En el conjunt dels territoris italians va passar de 150 el nombre d'esglésies dedicades a la Madona de Montserrat.

En aquest sentit, és paradigmàtic el santuari de Lluc a Mallorca, primer santuari marià de les Illes Balears des del segle XIII. «Com que des de les illes era molt complicat peregrinar a Montserrat, el rei Jaume I va promoure la creació del santuari de Lluc amb un esquema d'expressió devocional semblant a Montserrat».

Malauradament, a causa de la des-

Va esdevenir la patrona de tots els àmbits geogràfics on arribava la influència de la corona catalanoaragonesa

Els diners que es recollien a les capelles, confraries i procures d'Amèrica es destinaven a l'acolliment gratuït de pelegrins

trucció de l'arxiu històric de Montserrat durant la Guerra del Francès, no hi ha documentació dels primers llocs on va néixer la devoció a la Mare de Déu de Montserrat. Ara bé, al *Llibre Vermell de Montserrat*, còdex del segle XIV, sí que hi ha consignada la història de la creació de la Confraria de la Mare de Déu de Montserrat, així com els miracles que s'atribuïen a la Moreneta, els sermons que es feien als pelegrins, els cants i les danses durant les nits de vetlla, així com altres pràctiques devocionals. La fama de miraclera de la Mare de Déu de Montserrat també va ajudar a la seva projecció internacional.

La manca de dades concretes fa que de vegades la vinculació amb Montserrat es descobreixi de forma més contemporània. N'és un exemple el tríptic de la Mare de Déu de Montserrat que va pintar Bartolomé Bermejo i que es troba a la catedral gòtica d'Acqui Terme, a la regió italiana del Piemont. «És una Mare de Déu blanca i sabem que és l'advocació de Montserrat perquè està asseguda sobre una serra.»

Colonització religiosa a Amèrica

L'aliança matrimonial i dinàstica d'Isabel de Castella i Ferran d'Aragó va desembocar en una nova projecció internacional de la devoció a la Mare de Déu de Montserrat, en aquest cas en direcció al nou món descobert per Cristòfol Colom.

«Monjos de San Benito el Real de Valladolid van anar a Montserrat amb l'objectiu de reformar la vida monàstica i reorganitzar la vida del santuari. De retruc, aquest fet va propiciar l'expansió de la devoció a la Mare de Déu de Montserrat per tots els monestirs benedictins de la congregació de Valladolid, especialment per Galícia, Portugal i Castella.» A Amèrica, l'expansió de la devoció a la Mare de Déu de Montserrat va arribar, en un primer

Santuari de Lluc de Mallorca, fundat al segle XIII.

Església a Catalunya

Pas de la Mare de Déu de Montserrat, el Divendres Sant, a Sevilla.

moment al Brasil, de la mà de monjos portuguesos. Pel que fa a la resta d'Hispanoamèrica, especialment des de Mèxic fins a l'Argentina, la propagació es farà una mica més tard, a partir de la segona meitat del segle XVI.

Amb la reforma empresa a Montserrat pels monjos val·lisoletans també es va reorganitzar l'acollida dels pelegrins, que podien rebre allotjament i manutenció gratuïta durant tres dies.

«Els diners que recollien els procuradors i recaptadors de Montserrat, a les capelles, confraries i procures fundades a Amèrica es destinaven a l'acolliment gratuït de pelegrins.»

En el segon viatge de Colom a Amèrica l'acompanyava Bernat Boïl, ermità de Montserrat i primer vicari apostòlic de les Índies [vegeu requadre]. Fruit de la seva influència una de les illes de l'arxipèlag de les Petites Antilles,

al Carib, va ser batejada amb el nom de Montserrat.

Així mateix, atrets pel comerç amb Amèrica arran de la colonització, un grup de catalans establerts a Sevilla va fundar la Hermandad de Montserrat a principis del segle XVII, una de les més antigues de Sevilla. «En celebrar 400 anys d'història van venir a Montserrat i van ofrenar una llàntia que crema a la basílica.» La germandat té dos passos que surten per Divendres Sant, l'un dedicat a la Mare de Déu de Montserrat, i l'altre a la conversió del bon Lladre.

El carrer dels monjos negres de Viena

Un carrer de Viena porta el nom de *Schwarzspanierstrasse*, que literalment vol dir dels «espanyols negres». És un record dels monjos benedictins que fugint de Montserrat després de la guerra dels Segadors van fundar a la capital de l'antic imperi austrohongarès un monestir propi, com també ho havien fet en altres indrets com Madrid.

Ens remuntem al segle XVII, període de propagació de la devoció a Montserrat al sud d'Alemanya, Àustria i l'antiga Txecoslovàquia. Al segle XVIII, quan els seguidors de l'arxiduc Carles d'Àustria s'exilien a Viena, contribueixen a incrementar la devoció per la Moreneta. Sota la casa d'Àustria, doncs, la devoció va penetrar a l'Europa central i als Països Baixos i es va estendre per França i Occitània. Només a la diòcesi de Tarba i Lorda s'ha assenyalat l'existència, al segle XVIII, de 56 centres de la confraria de la Mare de Déu. Més modernament, es va expandir a Austràlia, Amèrica del Nord, Àsia i l'Àfrica.

Com va deixar consignat el monjo i historiador Cebrià Baraut, l'expansió en totes direccions de la devoció de la Mare de Déu de Montserrat en fa pràcticament la primera advocació mariana d'abast mundial.

Confraria de la Mare de Déu de Montserrat

Com una manera d'institucionalitzar la devoció de la Mare de Déu de Montserrat i d'estrenger els llaços de comunió arreu del món es va crear l'any 1223 la Confraria de la Mare de Déu de Montserrat. Reorganitzada durant el segle XV i enriquida amb privilegis de diversos papes, va gaudir d'un gran favor a la península Ibèrica, Itàlia, França, Alemanya, els Països Baixos i Amèrica, on va ser un dels principals vehicles difusors de la devoció de la Mare de Déu de Montserrat.

Segons va deixar consignat el monjo i historiador Cebrià Baraut, la Confraria ha arribat a tenir 250 centres, 160 dels quals a Catalunya, uns 30 a la resta de l'Estat espanyol i uns 60 a Europa i Amèrica.

Renovada el 1981 com a associació de pelegrins, té com a òrgan oficial *Montserrat. Butlletí del santuari*, publicat des del 1982 com a represa del que havia estat publicat del 1927 al 1936. Es publica cada quatre mesos.

Actualment es treballa en el relleu de la confraria amb la intenció de tornar a estrenger els llaços entre les confraries i els confreres d'arreu del món amb el santuari de la Mare de Déu de Montserrat.

«Amb motiu dels 425 anys de la dedicació de l'església nova de la Mare de Déu de Montserrat i per tal de refer i d'actualitzar l'arxiu de la Confraria, s'ha contactat amb els diferents centres inscrits al registre guardat al santuari», explica el P. Joan M. Mayol, rector del santuari de Santa Maria de Montserrat i sagristà major de la basílica. L'objectiu és «conservar i fomentar la devoció a la Mare de Déu sota l'advocació de Montserrat tant a les diòcesis catalanes, de les quals n'és patrona, com arreu del món».

Per fer-ho possible, es disposa d'un arxiu recollit al llarg dels anys, especialment arran de l'entronització de la imatge de la Mare de Déu de Montserrat l'any 1947. «Estem considerant, com una segona etapa, contactar amb els centres de fora de Catalunya, dels quals tenim constància gràcies a aquest arxiu, per conèixer i revifar la seva devoció», explica el rector del santuari, que esmenta les activitats que es duen a terme: pregàries i reflexions sobre la Mare de Déu, butlletí del santuari, romiatges, conferències sobre la confraria, nou fulletó de difusió i subscripció.

Bernat Boïl

Joan Pallarès-Personat
Historiador

Nascut a Saidí poc abans de la meitat del segle XV, frare mínim, va ser un personatge força important a cavall dels segles XV i XVI i va ocupar alts càrrecs: secretari de l'arquebisbe de Saragossa Joan d'Aragó primer i de Ferran el Catòlic després, comissari general de la flota manada per Bernat II de Vilamarí (la seva tomba de marbre blanc és a l'atri del monestir de Montserrat) i vicari general dels Mínims, orde que introduí a la Corona d'Aragó.

Però Bernat Boïl és més conegut històricament per haver estat un dels sacerdots, juntament amb el jerònim Ramon Pané, que acompanyà Colom en el seu segon viatge a Amèrica i ho va fer amb el nomenament del papa Alexandre VI com a primer vicari apostòlic de les Índies, oficiant el 6 de gener del 1494 la primera missa a Amèrica.

Boïl va estar vinculat a Montserrat. Hi fou ermità, l'abat montserratí Joan de Peralta, el 1484, el va enviar a Còrdova, on estava el rei Ferran, per gestionar a favor del monestir. El 1489 la traducció castellana del llibre d'Isaac de Nínive *De religione*, efectuada per Boïl i impresa a Saragossa, va ser el primer contacte del monestir amb l'estampació de llibres, que deu anys més tard engegaria amb singular encert.

Seguidor de l'obra de Ramon Llull, com a diplomàtic actuà a França i a Roma, actuant també aquí com a nunci secret papal. El seu darrer càrrec va ser el d'abat comendatari del monestir de Sant Miquel de Cuixà, on moriria, en una data incerta, posterior al 1507 i anterior al 1509, a una edat propera als 60 anys.

Estàtua de Bernat Boïl al monument a Colom de Barcelona.

Anàlisi

Per una gran multitud

Ara que ja han transcorregut uns dies des de la introducció de les paraules «per molts» sobre el vi en el relat de la institució de l'eucaristia, és bo de retre homenatge a l'equip de monjos de Montserrat, la majoria ja traspassats, que la tardor de 1964 publicaren un *Missal català-llatí*, pulcrament editat a Andorra per l'Editorial Casal i Vall. Fou un bell complement de l'edició d'uns volums de la Bíblia que, començant pel mític *Nou Testament* del 1961, oferien ara, en un llenguatge igualment correcte i senzill, el Missal.

El moment en què aparegué i la qualitat de les versions motivaren que el seu contingut fos reprès en fascicles de format de llibre d'altar per a ús de la litúrgia en català a partir del març del 1965 durant una colla d'anys. El mèrit és dels bisbes Pont i Gol, Masnou i Jubany, que es van moure per tal que la litúrgia a Catalunya se celebrés en català, cosa que no era evident per a la resta de la Conferència Episcopal Espanyola acabada de crear. El fet és que els nostres prelatos no sols autoritzaren oficialment la versió de Montserrat sinó que procuraren que fins a finals del segle XX la llengua catalana tingués plena autonomia en matèria

La minúcia o no tan minúcia litúrgica és una mostra d'una certa tendència a gueto autosuficient que ja ara impedeix que la nostra Església catalana tingui la incidència en la societat civil que hom n'espera

Exe Lobaiza

litúrgica i s'hi editessin puntualment tots els llibres per al culte.

Aquell missalet ja pogué incorporar la versió oficial de l'Ordinari de la Misa, elaborada bàsicament pels pares Pacià Garriga i Jordi Pinell. D'aquest darrer és l'elegant versió del Cànon Romà, que no es pogué proclamar en llengua vernacle fins a la tardor del 1967. Fou aleshores que la nova versió optà, en les paraules sobre el vi, pels mots «per tots els homes» que hem emprat fins ara, fórmula evidentment poc catalana (nosaltres diem, senzillament, «per tothom» i, de retop, estalviem la qüestió de «tots els homes i totes les dones»).

El missal de Montserrat donava la versió «per una gran multitud». És clar que el «gran» era un afegit ampul·lós, però deixava oberta la correcta interpretació bíblica d'universalitat. Una interpretació que, a fi de comptes, és la que ara vol significar l'expressió «per molts»; en la seva literalitat, a través del grec i del llatí, ens ha arribat del pensament semític. Aquells anys que les instàncies romanes respectaven més el geni de cada llengua, si la traducció de les paraules consecratòries del missalet s'hagués mantingut potser no tindríem el desconcert catequètic motivat pel canvi del «per molts» des del passat Diumenge de Rams.

Desconcert que ja es preveia des que el 2006 el papa Benet volgué que en el futur les noves edicions incorporessin aquesta literalitat calcada del llatí. Ell mateix n'hagué de donar raonaments detallats en una carta als bisbes alemanys; aquests mesos han hagut d'aparèixer explicacions en subsidis intencionalment aclaridors, però, de fet, recargolats. Ha passat més d'una dècada des d'aquella decisió papal i encara tardarem anys a tenir una nova edició catalana del missal d'altar. ¿Per què la premsa a homologar la nostra litúrgia al moment de la publicació de

l'edició castellana? ¿No havíem sentit més d'una vegada, durant el Concili Provincial del 1995, que la Tarraconense actuava de fet com una autèntica conferència episcopal? ¿Hem d'anar sempre a remolc del centre de la Península i, aquests dies, practicar la cultura de l'adhesiu sobre els missals?

Amb tants anys de marge, no hauria estat oportú consultar el nostre Institut d'Estudis Catalans abans d'implantar una fórmula discutible, consulta que va fer al seu temps la generació precedent en el cas de l'«entregat per vosaltres»? Essent les coses així, no és estranya la declaració contundent del filòleg i acadèmic, i ara president de l'Associació Bíblica de Catalunya, Joan Ferrer i Costa: «El problema no és pas el que vol dir en grec i llatí, sinó la solució que s'ha imposat per al català... És desafortunada perquè en català no se sap què vol dir (per raó que no hi ha cap precedent en el context que permeti determinar-ne el sentit).»

Les mateixes setmanes d'aquestes declaracions, dos cristians d'ideologia gairebé oposada, Antoni Puigverd i Josep Miró i Ardèvol, han coincidit a pronunciar-se sobre el catolicisme a casa nostra, l'un en una cèlebre conferència als Caputxins de Pompeia i l'altre en el diari més conegut de Barcelona. Venen a dir, entre moltes coses, que Catalunya és el país més laïcitzat del món, perquè l'Església que en un altre moment empenyia els canvis polítics i culturals, no els liderava, feia de comparsa i ara ens trobem on ens trobem.

No voldria entrar en aquest debat, en el qual els autors matisen molt. Però esmento el fet perquè la minúcia o no tan minúcia litúrgica que he anat comentant és una mostra d'una certa tendència a gueto autosuficient que ja ara impedeix que la nostra Església catalana tingui la incidència en la societat civil que hom n'espera.

Busca el millor especialista per a la neteja de la seva escola?

Tenim la peça que li falta

Netejant, posem tots els sentits

Treballem per a la:

Carrer Can Pi, 17 3r (Abans Carretera antiga del Prat)
08908 l'Hospitalet de Llobregat (BARCELONA)

Des del monestir

Tarancon a Montserrat

El mes de març passat s'acompliren 30 anys de la presència del cardenal Tarancon a Montserrat en els dies d'exercicis espirituals que dirigí a la comunitat. Dissortadament les cintes enregistrades dels exercicis van desaparèixer en l'aiguat del 10 de juny del 2000. Però les notes de les reflexions del cardenal de Borriana i el diàleg a la nit amb els monjos, ens recorden el pas de Tarancon per Montserrat.

El cardenal Tarancon ens va parlar de la missió dels religiosos que, com ens va recordar, «pertany a la vida i a la santedat de l'Església». Tarancon ens deia que «els religiosos s'han d'unir totalment a Déu i als germans», per tal de fer

actual «la primera comunitat de Jesús: un sol cor, una sola ànima, béns en comú, pregària assídua i comunitària». Com destacava també Tarancon, «la missió dels religiosos és actualitzar el missatge de les benaurances».

Immersos pel «desig de la societat de consum, que sempre vol tindre i acaparar més i més», Tarancon ens recordava que el religiós «pobre, obedient i cast, amb la força de l'Esperit, fa esclatar tots els esquemes del món, i d'aquesta manera la vida del religiós, guiada per l'Esperit, apareix com un experiència afable i joiosa, sense l'aspror i la intransigència del voluntarisme».

Ferm defensor del Concili, Tarancon ens digué que «l'Església ha de viure orientada pel Vaticà II», que definí com «una gràcia de Déu».

Per a Tarancon el religiós ha de «fer present el Crist, encarnant-lo en el nostre temps i en el nostre món», ja que la figura de Jesucrist ha d'estar present no només a través de la història passada, sinó en la quotidianitat de cada dia. Per això Tarancon destacava la importància de «conèixer l'Evangeli per conèixer Jesucrist», tot animant-nos a no tenir por, «ni tampoc a viure amb una sensació de fracàs», ja que «el món actual, tan secularitzat, és com un Advent. Com un crit que demana la llum del Crist».

Josep-Miquel Bausset

Monjo de Montserrat

La sal de la terra

«Ubi caritas, Deus ibi est»

Ha mort l'Esteve, un amic amb qui he jugat i compartit escenaris, paisatges i paisanats. Traços d'una infància amb un temps màgic, sense consciència de fugacitat ni de finitud.

Les nostres mares, per fer la bugada a mà, van a pouar l'aigua de la cisterna. Els hiverns crus, amb pantalons curts, ens escalfem al costat del foc. Distrets o feliços sense saber-ho. Han passat els anys i una forma de vida n'ha succeït una altra. «El món gira però la creu roman» (*Stat crux dum volvitur orbis*), diu la divisa cartoixana, contrapunt del solitari *carpe diem* que va difuminant l'ara i aquí; i les preocupacions i maldecaps ens fan perillar, esdevenir immunes als qui ens envolten i a l'absolutament Altre.

Vam anar junts a la mateixa escola nacional. Vam beure junts la llet americana i el formatge que rebíem dels Estats Units. El nostre país encara patia mortaldat infantil i epidèmies com la poliomièlitis. L'Esteve va culminar els estudis

obligatoris fins a començar, amb 14 anys, a fer de fuster. Reclutat, va servir com a militar de reemplaçament i voluntari a la Legió; bon camarada, disposat a donar un cop de mà, servicial amb tothom, auster i treballador. Amb la crisi es va quedar sense feina i, esgotades les prestacions per desocupació, va continuar vivint del conreu de les seves oliveres.

El trobarem a faltar els veïns de carrer i família. La conversa tranquil·la, la salutació i la companyia, el comentari del temps o de la mala collita d'olives em conviden a evocar els qui han mort amb Crist, i amb Ell podran ressuscitar. Imagino tornar a jugar amb ell al veritable joc de la Vida que no s'acaba. La seva ànima, la seva vida, entre el seu hort, tarongers i oliveres; ametllers en flor, primavera, ens deixa un buit, una tristesa que no volen substituir ni la serenitat i ni l'esperança que ens atorga la fe en Jesús fill de Déu,

fet home, que va morir concretament i històrica però que confessem —més enllà de la història— que va ressuscitar, estimant, lliurant i ajudant els altres a vèncer la mort, veritable antiutopia, oferint la seva vida.

«On és Déu?» Apreníem al *rebañito* parroquial a respondre: «Al cel, a la terra i, en qualsevol lloc.» Ara ens adonem que Jesús fa camí cap a Emaús, al costat nostre. I pel seu Esperit pot obrir-nos els ulls, eixamplar el nostre cor per no defallir en la generositat i el servei sense esperar res a canvi; en el lliurament i l'amor desinteressat.

Si no mirem als ulls de qui pateix tenim risc d'oblidar fins a la mateixa pregunta en un país amb creixents indicadors postcatòlics i on la distracció, la retòrica i el benefici van construint aquesta postveritat.

L'Esteve no coneixia l'èxit, ni del guany, triomf o reconeixement. Però va intuir que on no hi ha amor, allà no hi ha Déu.

F. Diego Espuny
Pedagog

Mirada al món

Brexit: qui vota són els ciutadans, no el capital

El 29 d'abril, la primera ministra de la Gran Bretanya, Theresa May, va comunicar a la Unió Europea que en virtut de l'article 50 del Tractat de la Unió, el Regne Unit de la Gran Bretanya i Irlanda del Nord havien decidit abandonar aquella organització supranacional i també el seu projecte polític, econòmic i humà, després de 40 anys de matrimoni malavingut.

L'únic que sabem del cert és com comencen el divorci i la desconexió, però ningú no sap com ni quan acabarà. El màxim que ha de durar és, en principi, dos anys, però la pregunta que no es pot contestar avui és: què passa si no s'acaba de negociar qui es queda amb els quadres, la calaixera de l'àvia o les fotos dels nens o, menys prosaica, qui paga la hipoteca del pis o els estudis dels fills? La resposta és fàcil: només està pre-

vist que —per unanimitat dels encara 27 estats membres— es pugui prorrogar el termini de 24 mesos. Res més.

El que no sembla que s'hagi tingut en compte, i que és transcendent, és què passarà amb els dos milions de ciutadans de la Unió que viuen a la Gran Bretanya i amb els dos milions de britànics que viuen, sempre o llargues temporades, al continent, en especial a Espanya, França o Itàlia. A més, cal aclarir què passarà en el futur amb els 1.200 britànics que avui són funcionaris de la Unió Europea i que ho deixaran de ser si GB ja no n'és un Estat membre. Perill les seves pensions.

La Sra. May, també la Sra. Merkel i suposo —però no n'estic tan segur— el Sr. Rajoy han

d'estar molt preocupats pels seus ciutadans, que es veuran directament afectats per la desconexió. Cal recordar que les societats capitalistes, les empreses, els fons d'inversió o els bancs no voten a les eleccions generals ni municipals. Els polítics, per tant, hauran de mimar i cuidar els votants oferint-los solucions i avantatges que garanteixin els drets com a ciutadans de la Unió que ara tenen, però no perquè el Brexit sigui dur o suau, sinó perquè els governs actuals i els seus líders no perdin demà les eleccions com a càstig a la mala negociació.

De vegades els qui es pensen que manen obliden que un nacional és un vot, però que ni una empresa, ni un banc, ni un euro ni una lliure esterlina no voten en unes eleccions generals. Atenció, polítics: venen temps difícils per a tothom.

Eduard Sagarra i Trias
Ciutadà europeu i
president de l'Associació per a
les Nacions Unides

Punt de vista

Jean Jacques Pérennès,
op

El papa Francesc a la Universitat d'Al-Azhar

El papa Francesc visitarà Egipte a finals d'abril. Hi va per visitar sobretot els cristians, entre ells el papa Tawadros, Patriarca d'Alexandria dels coptes ortodoxos d'Egipte, a qui ja va rebre solemnement al Vaticà el maig del 2013. Però el seu programa inclou també una visita oficial al gran imam d'Al-Azhar, Dr. Ahmed al Tayyeb, una visita que esdevé molt important per moltes raons.

En primer lloc, perquè és una manera de tancar solemnement i públicament un malentès entre Al-Azhar i el Vaticà arran del discurs del papa Benet XVI a Ratisbona el setembre del 2006. Els contactes anuals entre el Vaticà i Al-Azhar, que havien tingut lloc cada any al febrer després de la visita de Joan Pau II el febrer del 2000, van ser aleshores suspesos per iniciativa de la part musulmana. Els malentesos es van aclarir i les relacions s'han reprès després d'una visita recent al Caire d'una delegació catòlica dirigida pel cardenal Tauran, president del Consell Pontifici per al Diàleg Interreligiós. El clima internacional els ha portat, finalment, a organitzar conjuntament al Caire, els dies 22 i 23 de febrer del 2017, un seminari sobre «La lluita contra el fanatisme, l'extremisme i la violència en nom de la religió».

A nivell polític, per a Egipte aquesta visita és igualment d'una gran importància. Envoltat per països sacsejats pel fonamentalisme religiós, sacsejat ell mateix, al seu territori, per freqüents atemptats

بابا السلام في مصر السلام
POPE OF PEACE IN EGYPT OF PEACE

terroristes, Egipte té la preocupació de recordar que la seva tradició musulmana, la d'Al-Azhar, és «un islam del just terme mitjà». El gran imam d'Al-Azhar és conegut per la seva moderació, encara que aquesta posició no sigui unànime en el si de l'islam egipci, marcat també per l'islam polític i la influència wahhabit. El president Al-Sissi va intervenir enèrgicament davant dels ulemes d'Al-Azhar el desembre del 2014, i els va instar a lluitar contra la ideologia extremista «tot canviant radicalment el nostre discurs religiós», perquè sigui «compatible amb els nostres temps». Des d'aquest punt de vista, la visita del papa Francesc constituirà un gran suport del qual té necessitat el gran imam en el context actual.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova
Degà del Capítol Catedral de Barcelona
secretaria@catedralbcn.org

Déu només sap comptar fins a u

Quan cerco idees per confegir els articles setmanals, trobo escriptors que saben exposar molt bé els seus pensaments. Un d'ells és Alessandro Pronzato. Gasta un estil agradós, aparentment senzill, referint-se a problemes d'actualitat. Escriu pensant en un lector que desitja aprofundir la vida cristiana i ho fa d'una manera realista i agradable.

Explica que André Frossard ha defensat que també Déu «només sap comptar fins a u». És a dir, fins a una sola persona.

Això no és una mena de jeroglífic. Ho diu l'evangelista. Un lloc clar és la paràbola de l'ovella perduda (Lc 15), que precedeix la del «Fill retrobat i el des-

contentament del germà». Una contraposició de xifres: entre la quantitat i l'u. Noranta-nou contra un. «El Pastor no arriba a comptar fins a 99. En té prou de comptar fins a u i cercar una ovella perduda...» Indicant que les noranta-nou restants no el compensen de l'única absent.

Cadascun de nosaltres som importantíssims als ulls de Déu. Hi ha un amor impressionant per a cadascú. Déu ens estima. Som únics. Volguts per un amor infinit!

Pronzato escriu que Déu «no té necessitat de sondeigs d'opinió. No es fia de les estadístiques. Fins i tot, quan presenten dades encoratjadores, ell es preocupa d'aquella petita fracció (0,000.000.001) que manca. Si en falta una, no surten els comptes».

Hi ha també una altra dita evangèlica: «Al cel no hi ha més festa per una gran cua de justos, sinó per l'únic errant que ha trobat el camí.»

A propòsit de...

P-J Ynaraja
Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Soc creient no practicant

Que curiós! Resulta que jo soc practicant, però no creient (i perdoneu-me la immodèstia perquè hauria d'haver dit: «Procuro ser practicant»).

Si jo vull estar segur que existeix, o que ha existit, un individu, en primer lloc n'he de comprovar el DNI, o presentar una fe de vida signada per un jutge, conèixer-ne l'empremta digital o, si ja està cadàver, atènyer-me a proves d'ADN. Un pot perdre un vol d'avió perquè no porta a sobre el DNI identificatiu o el pasaport, malgrat que presenti una pila d'altres carnets (i aquest he estat jo).

I, ves per on, de Déu, no en tinc, ni n'he vist res. No ho lamento. Des de cinquè de batxillerat, amb proves d'Aristòtil fins a no sé quants arguments escolàstics del Seminari, em tracten de demostrar que Déu existeix, i la veritat és que no em convencen.

I si algú s'atreveix a dir-me que és d'on va sortir el *big bang*, li contestaré que un déu-*big bang* no m'interessa, i que em resulta insípid i indiferent.

I que ningú no cregui que em declaro un «*san manuel bueno, mártir*» d'Unamuno, res d'això.

El que passa és que Déu m'estima amb tant d'amor, evident, experimentat, successiu, que no enyoro cap altre amor. Per això l'estimo.

I, com que m'agrada la seva doctrina, intento posar-la en pràctica. Però em resulta molt difícil. Per això acudeixo a Ell mateix perquè m'ajudi. I ho faig cada dia.

Ara estic intensament interessat en l'organització de la litúrgia de Setmana Santa. Em preocupa la salut de més d'un amic al qual intento ajudar. Penso en les atrocitats de la guerra al Pròxim Orient, els infants innocentment asfixiats, la fam, els amics o coneguts que no troben feina i als quals no aconsegueixo ajudar. L'evangelització de persones no batejades que voldria que coneguessin Jesús, per gaudir del seu amor i que soc incapaç de contagiar-les... m'aclaparen tantes i tantes coses!

En conseqüència, com que vull ser cristià practicant, com que no em vull equivocar, ni obstaculitzar els meus ideals, celebro missa cada dia. I aquest Déu que m'agrada tant, m'ajuda.

Penso ara en Guy de Larigaudie, quan viatjava per Hollywood, i se sentia presa llaminera de jovenetes ambicioses de conquerir el periodista francès. O quan viatjava per les illes del sud, o per Bali, i es comunicava amb tahitians sensuais i precioses com les que va plasmar Gauguin. Com aconseguia fer-ho, conservant lleialment la seva conducta cristiana? Li ho explica a un amic: «Cada dia em llevo ben d'hora i ajudo en la missa i a combrar, a la que celebra un missioner molt a prop d'aquí.» O la meua admirada Joana d'Arc que, abans d'iniciar la conquesta de París i, ja a les portes, hi passa primer la nit i assisteix a missa a Saint Denis.

Tots dos i molts altres dirien el mateix que jo. Intento practicar, sempre ajudat pel Senyor, a qui no he sol·licitat mai que se m'identifiqui.

Puig i Cadafalch i Albareda, dos catalans de pedra picada

**Anton Torrents
Mestre-Albareda**
Renebot del cardenal
Anselm Maria
Albareda

Estem acabant de celebrar els 50 anys de la mort del cardenal Albareda i comencem la celebració dels 150 anys del neixement de Puig i Cadafalch, dos homes clau pel seu coneixement i fidelitat a Catalunya que sovint ens fan pensar en aquelles paraules del mateix Puig i Cadafalch: «Ha mort aquella raça que un dia va engendrar-me?, dels Berenguers i Jofres un sol no n'ha quedat?, han mort ja tots els Jaumes que un dia van contemplar-me?, i les barres catalanes, quin llamp les ha trencat?»

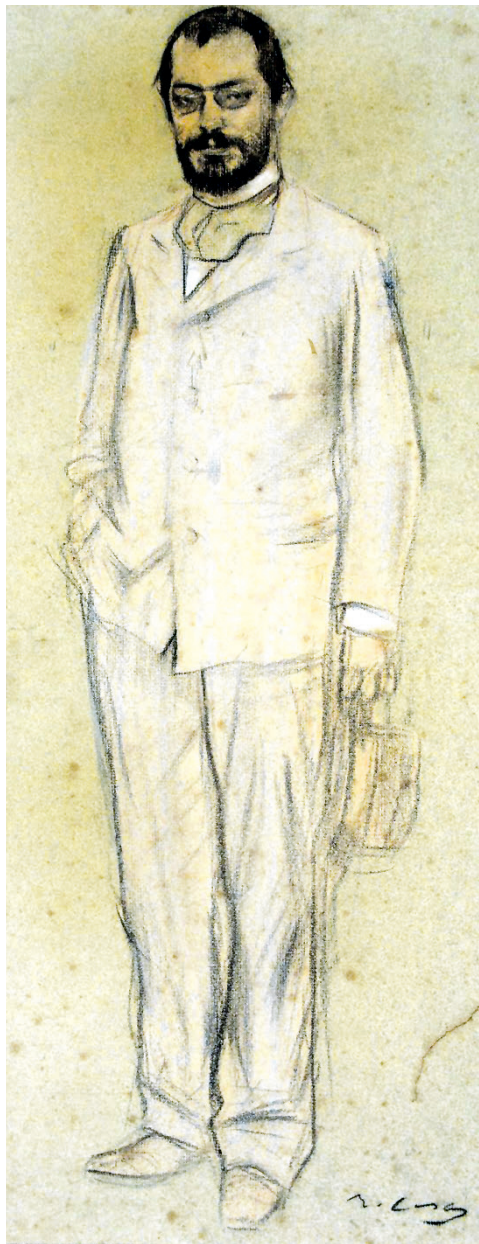
El cardenal Anselm Maria Albareda va conèixer Josep Puig i Cadafalch arran de la reestructuració que es va fer a Montserrat a partir de l'any 1925 del claustre, les places i el monestir de Santa Cecília, entre d'altres dependències, i coincidiren sovint en el disseny de com fer la renovació de la manera més ajustada a la història. És d'aquesta època que comença l'amistat de dos catalans d'excepció que va durar per sempre més.

Es dona també la circumstància que el beat Fulgenci Albareda, germà del cardenal i com ell monjo de Montserrat, treballà colze a colze amb Puig i Cadafalch en tot aquest procés de reconstrucció de l'abadia.

De fet i com a mostra de la seva amistat i admiració mútua, Puig i Cadafalch feu gravar en un capitell del nou claustre la imatge d'Albareda i, d'altra banda, Albareda sovint li feu arribar informació des de la Biblioteca Vaticana per ajudar-lo en la recerca sobre les esglésies preromàniques i romàniques. També li aconseguia materials a Itàlia per a la construcció del cambril de la Moreneta. Alguns d'aquests documents li serviren a l'arquitecte per escriure el llibre *L'escultura romànica a Catalunya*.

Tenim constància que, estant tots dos exiliats a Europa en temps del dictador Primo de Rivera, reforçaren la seva amistat i el seu compromís envers Catalunya a partir d'una trobada l'agost del 1929 a Munic on parlaren de com retornar a la democràcia. Aquestes trobades entre ells continuaren a partir del 1936 conjuntament amb altres catalans antifranquistes com el Dr. Ramon d'Abadal. Un altre aspecte en què coincidiren en aquesta època, encara que per motius diferents, fou en el seu allunyament del Sr. Francesc Cambó.

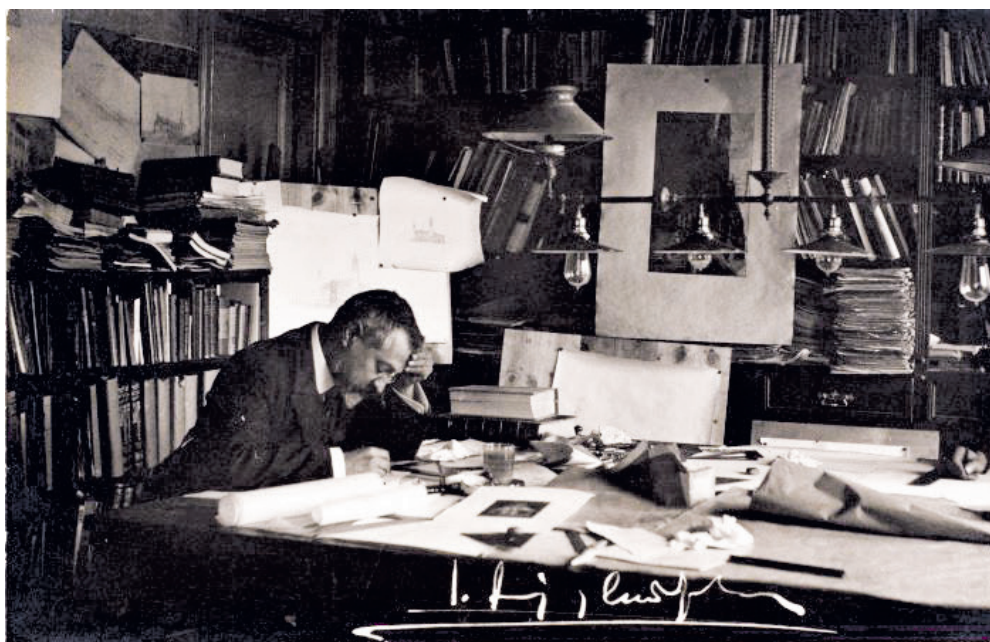
Encara i com a mostra d'aquesta amistat el 2 de març del 1946 Puig i Cadafalch, com a president de l'Institut de Estudis Catalans, envià una carta signada per ell mateix i per Ramon Aramon i Serra amb el nomenament d'Albareda com a membre corresponent i com a representant de l'Institut a la Ciutat del Vaticà.

Retrat fet per Ramon Casas i conservat al Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Josep Puig i Cadafalch. 1910-1919. Arxiu Fotogràfic de Barcelona

Fotografia de l'arquitecte envoltat de plànols a la seva taula de treball, datada entre 1913-1918. / Arxiu Fotogràfic de Barcelona

Estant tots dos exiliats a Europa en temps del dictador Primo de Rivera, reforçaren la seva amistat i el seu compromís envers Catalunya

Quan el juliol del 1909 el col·legi de l'Escola Pia de Sant Antoni va ser cremat, Puig i Cadafalch sentí una gran pena

Alumne agraït a l'Escola Pia

Joan Florensa
Escolapi, historiador i arxiver provincial de l'Escola Pia de Catalunya

Feu el batxillerat a l'Escola Pia Santa Anna de Mataró (1877-1883) amb matrícules i quadres d'honor. «Conservo d'aquell professorat un record agradable per son saber, per sos coneixements i intuïcions pedagògiques.» Dos escolapis de manera especial l'influïren: Francesc Sallarès i Antoni Mirats. El primer, com a professor de filosofia, de qui aprengué l'humanisme que impregnà la seva obra. Del segon, professor de matemàtiques, admirà i aprengué el rigor científic, el treball tenaç.

El 1918 escriví: «L'Escola Pia, en lo que recordo del temps que vaig aprendre en les seves aules, era plena d'humanisme i d'amor al poble. D'alguns de sos mestres recordo la visió profètica de lo que després han sigut els mètodes moderns d'ensenyar. Jo espero d'ella un augment de son sentit de realitat i de patriotisme.»

Quan el juliol del 1909 el col·legi de l'Escola Pia de Sant Antoni va ser cremat, Puig i Cadafalch sentí una gran pena, el mateix que després el 1931 quan la República tractava de suprimir institucions religioses; escriví: «Anem tranquil·lament a prescindir d'uns centenars d'homes que ensenyen per vocació i a tancar el laboratori del P. Vitoria de Sarrià i l'Observatori de l'Ebre i les escoles de comerç dels pares escolapis i la biblioteca de Montserrat.»

Durant els anys dels estudis universitaris entrà com a soci de l'Acadèmia Calassància.

Va ser un dels que signà la carta de l'abril del 1913 convocant els antics alumnes de l'Escola Pia de Santa Anna a la creació de l'Associació d'Antics Alumnes, acte que tingué lloc el 12 d'octubre d'aquell any. S'hi sentí sempre un del grup i alguns anys es desplaçà des de Barcelona, on residia, fins a Mataró per assistir a les assemblees.

També l'Escola Pia l'ha recordat com un dels alumnes més distingits. La placa que té a la casa on va néixer va ser col·locada a iniciativa de l'Associació d'Antics Alumnes, el 26 de desembre del 1967.

Al funeral de Josep Puig i Cadafalch, la junta de l'Associació d'Antics Alumnes amb el pare rector del col·legi hi assistí, tot i les pressions i amenaces que reberen i a les quals cedí l'Ajuntament. L'Escola Pia ha reconegut la figura i l'actitud agraïda que li havia manifestat.

RECORREGUT ARTÍSTIC DE LA MÀ DE MIREIA FREIXA, CATEDRÀTICA

Sant Jordi en l'obra

Ceràmica de la Casa de les Punxes, de Barcelona.

Tribuna de la façana principal de la Casa del Baró de Quadras.

Carme Munté

Mireia Freixa és catedràtica del Departament d'Història de l'Art de la Universitat de Barcelona i comissària de l'Any Puig i Cadafalch, organitzat pel Departament de Cultura, les diputacions de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona, i els ajuntaments de Barcelona, Mataró i Montblanc. Tot un any d'activitats amb motiu dels 150 anys del naixement de l'arquitecte mataroní i dels 100 com a president de la Mancomunitat de Catalunya.

Puig i Cadafalch (Mataró 1867 – Barcelona 1956) és una de les figures destacades de Catalunya com a arquitecte, urbanista, restaurador, historiador de l'art de projecció internacional, a més de polític i president de la Mancomunitat. Destaca la intervenció que va fer a Montserrat: Rosari Monumental, estació del cremallera, reforma del monestir (claustre i façana del temple), urbanització de l'entorn i restauració del monestir de Santa Cecília.

«Puig i Cadafalch, arquitecte de professió, és una de les figures clau per entendre el Modernisme a Catalunya, però no es pot analitzar al marge de la seva complexa personalitat com a polític, emprenedor

Columna de l'entrada de la Casa Amatller.

urbanista i promotor d'infraestructures públiques, arqueòleg, historiador de l'art o excursionista», exposa la Dra. Mireia Freixa. «Com a polític va ser president de la Mancomunitat de Catalunya, entre 1917 i 1923, una de les etapes més significatives per entendre la nostra història.»

Com a arquitecte modernista, va ser fidel a la reinterpretació dels models medievals. En aquest sentit, les seves millors obres segons Freixa són la Casa Martí (1895-1898), que allotja als baixos el cafè dels Quatre Gats; la Casa Coll i Regàs (1897-1898) de Mataró; la Casa Amatller (1898-1900) del Passeig de Gràcia; la Casa Garí, el Cros d'Argentona (1898-1900). Es va mantenir també fidel a aquests models en obres més tardanes com la Casa Terrades o Casa de les Punxes (1903-1905) i el Palau del Baró de Quadras (1902-1906).

«A mesura que la seva obra va evolucionant s'integra més plenament dins dels gustos que anaven imperant en el Noucentisme, com a la Casa Pich i Pon (1920-1921) de la plaça Catalunya o a la Casa Guarro (c. 1923) de la Via Laietana, mostres clares de la identificació que es produeix en aquest moment entre l'arquitecte i l'esperit dels nous temps», exposa Freixa.

Any Puig i Cadafalch

A D'HISTÒRIA DE L'ART I COMISSÀRIA DE L'ANY PUIG I CADAFAALCH

de Puig i Cadafalch

Sant Jordi, referent de les llibertats nacionals

«Sant Jordi en la seva doble iconografia —dempeus o a cavall però sempre amb l'espasa a la mà matant el drac—, tot i ser el patró de Catalunya des de l'edat mitjana, no es va convertir en un referent de les llibertats nacionals fins als anys de la Renaixença i el Modernisme», explica la Dra. Mireia Freixa, experta en Modernisme i Noucentisme, i acadèmica numerària de la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi. «El drac, sempre una imatge del mal, va passar a ser interpretat com una imatge de l'estat dominador. Però la popularització de la festa en els anys del Modernisme va venir de la mà del naixent excursionisme que rastrejava el territori per buscar la identitat nacional —en les tradicions, el patrimoni i el paisatge— en la definició del catalanisme modern. Hi va influir també la propaganda divulgada per una entitat

Xamfrà de la Casa Martí, que allotja Els Quatre Gats.

política, la Unió Catalanista (1891-1904), molt activa en els anys del Modernisme.»

Posats a fer un recorregut pels Sant Jordi en l'obra de Puig i Cadafalch, la catedràtica d'Història de l'Art esmenta en primer lloc la Casa Terrades o Casa de les Punxes, «potser la més famosa de totes les imatges i que està rubricada amb la llegenda "Sant Patró de Catalunya, torneu-nos la llibertat"». Per fer aquesta obra, Puig i Cadafalch va comptar amb la col·laboració del decorador Enric Monserdà i Vidal (Barcelona 1850-1926).

El segon recorregut que ens proposa Freixa passa per la Casa Amatller, on trobem Sant Jordi en una columna a l'entrada mateix de la casa. També esmenta la Casa Martí i la Casa del Baró de Quadras, on Sant Jordi se situa novament a la façana. I el trobem finalment fent de pilar d'un dels arcs de l'interior de la seva casa d'estiueig a Argentona (1897-1905). En aquestes visions escultòriques de Sant Jordi, Eusebi Arnau serà l'encarregat d'executar totes aquestes peces.

La Dra. Mireia Freixa, en aquest recorregut artístic al voltant de la figura de Sant Jordi, ens revela que la imatge que a ella més li agrada és la projectada per Josep Llimona (1864-1934). Es tracta d'una escultura de bronze de l'any 1924 col·locada a la plaça Josep Llimona de Montjuïc. «Sant Jordi es presenta completament nu, sobre el cavall, sol i amb una espasa a la mà dreta, com mirant cap a un inexistent drac. A diferència de la imatge més convencional del sant que normalment es representa combatiu, aquí Llimona ens mostra un sant serè, lluny de tot acte violent o cavalleresc.»

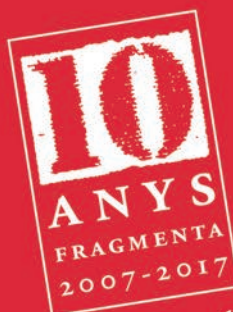
Casa d'Espiritualitat Sant Felip Neri
C. de la Nena Casas, 47, Barcelona
FGC: Les Tres Torres

DISSABTE
20-5-2017

III FÒRUM FRAGMENTA

Amb la participació de

Jordi Amenós
Eva Palanca
Xavier Melloni
Albert Cortina
Miquel-Àngel Serra
Jordi Pigem
Joan-Carles Mèlich
Laia de Ahumada
Halil Bárcena
Marta Millà
Tina Vallès
Ramon M. Nogués
Pere Lluís Font
Lluís Duch
Dolors Bramon
Dídac P. Lagarriga
Josep Cobo
Lídia Pujol
Guillermo Rizzotto

Aquest cop, també
amb activitats infantils!

Programa i inscripcions a
www.fragmenta.cat

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

Caminar acompanyats

Dos deixebles de Jesús surten de Jerusalem per anar a Emaús, un poble que es troba a uns onze quilòmetres de distància. Durant el trajecte, comenten les darreres notícies sobre la crucifixió i la mort del seu mestre. Els rostres, tenyits de tristesa, reflecteixen el seu estat d'ànim. El camí de baixada simbolitza la seva desil·lusió. Quan els somnis es fan miques, queda ben poc a fer. Les comunitats cristianes, les congregacions religioses, se senten identificades amb aquests dos deixebles. Els poders, els poders de sempre, sembla que triomfen. Sempre aixafen els mateixos. Ni tan sols els anuncis de les dones sobre aparicions i les comprovacions d'altres deixebles són suficients per obrir-los esclatxes d'esperança. No els creuen perquè no el van veure. Ells que el veuen no se'l creuen. No van més enllà de les notícies i dels successos. Es tracta de saber llegir els signes dels temps. Aquest analfabetisme espiritual ens fa mal.

Primer, la frustració de les expectatives. Quan Jesús s'afegeix als dos deixebles per continuar conversant, li expliquen la seva situació. Reconeixen que Jesús era un gran profeta i, a la vegada, que el poder de les instàncies religioses i polítiques havien estat suficient per crucificar-lo i matar-lo. La seva expectativa: «Nosaltres esperàvem que ell seria el qui hauria alliberat Israel.» La reducció de Jesús a un líder polític excepcional condueix a la frustració. El Regne de Déu és una altra cosa. La temptació permanent: llegir l'evangeli des de les categories de poder i de grandesa. Jesús denuncia aquesta concepció: «Ja sabeu que els governants de les nacions les dominen com si en fossin amos i que els grans personatges les mantenen sota el seu poder» (Mt 20,25). Calia que frustressin aquestes expectatives.

Segon, l'aprenentatge. Recriminen al nouvingut que no sàpiga res del que ha passat. No obstant això, Jesús comparteix amb ells el seu camí, els pregunta i els escolta atentament. Ells li expliquen amb tots els ets i uts els darrers esdeveniments viscuts, li mostren les seves expectatives i la frustració. No se n'amaguen. Quan ho han perdut tot, no hi ha res més

En comptes d'adoctrinar els cristians d'avui seria més profitós escoltar-los amb atenció

a perdre. Potser en comptes d'adoctrinar els cristians d'avui seria més profitós escoltar-los amb atenció perquè la transformació arribi a les entranyes. Jesús no els enlluerna amb les respostes. N'apel·la la fe dèbil, que no sap interpretar els profetes ni veure el sofriment com a camí per a la glòria. Ens resistim a captar l'essència de l'evangeli.

Tercer, el Crist interior. El crepuscle tenyeix l'horitzó de llums vermelles. Li demanen que es quedi amb ells perquè vespreja. Jesús hi accedeix. A la taula, quan pren el pa, el beneeix i el parteix, se n'adonen i obren els ulls. Ara el reconeixen. En aquest moment, desapareix. Jesús es transforma en la seva vida en el Crist interior, que els abrussa el cor. La interioritat com a pas a la fe. Ells tornen a Jerusalem, malgrat que és de nit. La resurrecció els crea un món nou. No discuteixen idees ni ploren expectatives. Expliquen als altres la seva experiència amb Jesús. Tota la resta és secundari.

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viuimolins70@gmail.com

Celebrar

Des que vaig llegir l'exhortació apostòlica *La joia de l'Evangeli*, em vaig enamorar de la proposta que ens hi feia el Papa, tot parlant d'una Església en sortida, de cinc paraules, alguna d'elles inventada. Paraules molt significatives per a aquesta manera de fer pastoral o de «sortir de les sagristies» com ens diu també sovint. Aquestes paraules, recordem, són: *primerejar*, acollir, acompanyar, fructificar i celebrar.

Doncs bé, això és el que hem intentat fer des del començament en el projecte iniciat fa uns mesos a la parròquia de Santa Anna: l'Hospital de Campanya.

Hem d'esforçar-nos per anar endavant i, amb l'ajuda de Déu, ens en sortirem

En primer lloc vam **primerejar**, o sortir a l'encontre de molta gent que mai no s'acostava a un temple. El més a prop que han estat és a la porta amb la mà estesa. Em refereixo, està clar, als sense sostre, als captaires i a tots aquells que, per diferents causes, han fet una davallada a la seva vida i viuen en situació precària o en una gran solitud.

També hem intentat **acollir i acompanyar** les persones que s'acosten i cerquen alguna cosa més que un plat calent... Doncs bé, ara comencem a **fructificar** i a **festejar**. Aquest últim verb no en un sentit propi de la nostra llengua per significar el començament d'una relació, sinó en el sentit familiar de celebrar.

Fructificar ha començat a donar-nos alegries cada vegada que podem ajudar alguna persona a sortir de situacions extremes o a començar un procés de rehabilitació.

Ara, quan només fa dos mesos que l'església va obrir les portes les 24 hores del dia per respondre a la crida del Papa, ja hem començat a «celebrar», una de les activitats que fan família i que ajuden a crear relacions cada vegada més properes.

Ens van comunicar una de les alegries de què parlava. Un noi que feia temps que vivia al carrer, a conseqüència de la seva addicció, lluny de la seva família a la qual no es veia amb cor de tornar, va escenificar una de les alegries més evangèliques i semblants a la del fill pròdig. De l'altra punta geogràfica de l'Estat espanyol va arribar la seva mare assabentada de la transformació del seu fill i, després d'abraçar-lo emocionada, se'l va endur a casa. Ara el nostre estimat Òscar ja ha recuperat la família i la dignitat d'una nova vida.

Celebrar és una conseqüència més que una conquesta. Celebrar un aniversari és normal quan hom se sent en un ambient familiar. I això és el que vam poder gaudir ahir a la tarda, quan vaig arribar i em vaig quedar sorpresa de veure una veritable «multitud» de germans que s'aplegaven a taula, cantaven felços, festejaven, menjaven —gràcies a la gentilesa de Hard Rock Café, que va regalar el sopar— amb un sentit de germanor que feia goig.

Quan un dels nois, que des dels primers dies ha estat acollit amb la seva parella a l'Hospital de Campanya, i que és un cantautor del carrer fins que trobi un lloc al món de l'espectacle, ens va explicar la seva experiència a Roma, on el Papa personalment els va pagar allotjament, es va fer una gran silenci. I és que va donar a tots una espurna d'esperança dient que «Déu no ens deixa mai, malgrat que sembla que no podem tirar endavant... Hem d'esforçar-nos per anar endavant i, amb l'ajuda de Déu, ens en sortirem...»

CatalunyaCristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire, Joan Piñol

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Víctor Gay, GIRONA; Jordi Pérez Ansó-tegui, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patricia Navas, URGELL; Xavier Bisbal, VIC; Javier Molina, EL CAIRE; Ana Alba, JERUSALEM

Col·laboradors d'aquesta setmana: Natàlia Al-dana, Manu Arrúe, Josep M. Bausset, Pilarín Bayés, Ferran Blasi, Josep M. Boixareu, Agustí Codinach, Bernabé Dalmau, F. Diego Espuny, Joan Florensa, Joan Guiteras, Josep M. Massana, Joan A. Mateo, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, F. Xavier Parés, Jean J. Pérennès, Quique, Francesc Raventós, Ignasi Ricart, Josep Rius-Camps, Eduard Sagarra, Peio Sánchez, Lluís Serra, Valentí Serra, Sebastià Taltavull, Anton Torrents, P-J

Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat
www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giral (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 135 €

Gibraltar i Portugal: 135,01 €

Resta d'Europa: 213,25 €

Amèrica i Àfrica: 250,01 €

Àsia i Oceania: 325,05 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

Carta dominical

Els patrons de Catalunya

Avui celebrem la festa de Sant Jordi i el proper dijous la Mare de Déu de Montserrat, els dos patrons de Catalunya. Sant Jordi fou un màrtir molt venerat a l'antigor. La tradició ens parla d'un soldat romà de l'Orient, que es va fer cristià i morí com a màrtir de Crist en les persecucions del segle III. Des de l'Orient la devoció a aquest gran màrtir —fou anomenat el *megalomàrtir* o el màrtir per excel·lència— es va estendre cap a Occident, on avui continua essent el patró de molts països, entre els quals hi ha Catalunya.

La llegenda de Sant Jordi és d'una gran bellesa: sant Jordi és el cavaller que venç el drac i salva la princesa de les seves urpes. És una tradició molt emblemàtica, que no significa que haguem d'anar amb la llança atacant als altres sinó que ens indica la imperiosa necessitat de lluitar contra el drac que no és altre que el diable. I ja sabeu que el diable a la Bíblia se'l denomina *diàbolos*, que significa «pare de la divisió».

Però també la imatge del sant Jordi que se'ns

mostra a la basílica de la Sagrada Família, amb el seu escut per defensar-se i protegir-se dels atacs als seus valors, per obrir espai a la veritat i respondre protegint les virtuts que provenen del seu cor gran i generós.

Demano a aquest gran sant que ens protegeixi; que protegeixi Barcelona i Catalunya de totes les insídies del mal. Tot el que sigui oblidar-se dels pobres i petits, tot el que no sigui construir ponts per a la comunicació i la comunió entre tots, tot el que sigui faltar al respecte a persones i institucions, és no seguir l'exemple del nostre patró, és no vèncer el drac del mal que ens aguaita contínuament.

A Catalunya la seva festa és també la festa de les roses i dels llibres, expressió de l'estimació que es té a les persones que obsequiem amb un rosa. I estimació també de la cultura que es manifesta en el regal d'un llibre.

Pocs dies després de la festa de Sant Jordi s'escau la de la Mare de Déu de Montserrat. La tradició

diu que es tracta d'una imatge que, per motiu d'una invasió de la península, va ser amagada en una cova de la muntanya, al lloc de l'actual Santa Cova, i que després hi va ser trobada per un pastor. I la tradició ens continua explicant que, quan la volien traslladar cap a Manresa, la imatge va fer-se tan pesada, que va ser impossible de moure-la del lloc on ara hi ha el santuari i el monestir benedictí, i que allà es va quedar fins avui. Els nostres sants patrons ens han d'ajudar per tal que les arrels cristianes de Catalunya donin molt de fruit. Sobretot, com a primer, el fruit de la fe. La primera de les invocacions de la *Visita espiritual a la Mare de Déu de Montserrat*, escrita pel bisbe Torras i Bages, demana el do de la fe, tot pregant: «Verge prodigiosa, tron puríssim on reposà l'eterna Saviesa quan vingué al món a ensenyar el camí de salvació, aconseguí per als vostres catalans aquella fe que enfonsa les muntanyes, omple les valls i fa planer el camí de la vida.» Avui us animo a fer-nos nostra aquesta pregària.

Joan Josep Omella Omella
Arquebisbe de Barcelona

Als quatre vents

Festa de la misericòrdia

El papa Francesc explica una anècdota dels seus anys com a sacerdot a Buenos Aires. Una vegada, quan era a punt de sortir de l'església, se li va acostar una dona gran per demanar-li que la confessés. Mentre es preparaven per a això, el Papa va fer broma amb ella, veient-la molt bona: «Anem, però no sé, no sé si Déu podrà perdonar-li els seus pecats», i ella va respondre: «Si Déu no perdonés els pecats, el món no existiria.» És una reflexió digna d'un veritable teòleg, va pensar el cardenal.

El perdó dels pecats és una manifestació de la misericòrdia de Déu. Sant Joan Pau II va anunciar, durant la canonització de sor Faustina Kowalska: «A tot el món, el segon diumenge de Pasqua rebrà el nom de diumenge de la Divina Misericòrdia. És una invitació perenne per al món cristià a afrontar, amb confiança en la benevolèn-

cia divina, les dificultats i les proves que esperen al gènere humà durant els propers anys.»

Avui celebrem aquesta festa tan entranyable que Déu mateix va voler que s'instituís en l'Església, d'acord amb les revelacions freqüents que va tenir la monja polonesa i que va deixar escrites en el seu diari.

La devoció que sentia el papa Wojtyła per aquesta característica de l'amor diví cap a la humanitat el va portar a publicar l'encíclica *Dives in Misericòrdia*, i el Papa actual se'n va fer igualment ressò amb la butlla *Misericordiae vultus*, en què va declarar un any sant, un jubileu extraordinari, a cavall entre 2015 i 2016.

En ella recordava les famoses paraules de sant Joan XXIII a la inauguració del Concili Vaticà II:

«En el nostre temps, l'esposa de Crist prefereix utilitzar la medicina de la misericòrdia i no empuñar les armes de la severitat.»

La temptació d'aplicar la justícia, sempre i només la justícia, no correspon a l'amor maternal que l'Església té per a tots els seus fills. Ha arribat el moment de posar en pràctica la bona notícia, l'alegria del perdó, i alhora que donem gràcies a Déu per la seva misericòrdia, practicar-la nosaltres amb els nostres germans. «Misericòrdia —diu Francesc— és la via que uneix Déu a l'home [...]. És la llei fonamental que habita en el cor de cada persona quan mira amb ulls sincers el germà que troba en el camí de la vida.»

En aquest temps d'alegria pasqual, la festa d'aquest diumenge és un llaç estret que ens uneix a Déu i al proïsme en Jesucrist, que és el rostre de la misericòrdia del Pare.

Jaume Pujol Balcells
Arquebisbe de Tarragona
i Prímat

[Inici](#)[Edició digital 2015](#)[Hemeroteca](#)[Promocions](#)[Aquesta Setmana](#)[Església Catalunya](#)[Església Espanya](#)[Església Món](#)[Vaticà](#)

La Bona Notícia
també
a internet

www.catalunyacristiana.cat

ENTRA A LA PÀGINA WEB
I CONSULTA LA NOSTRA
HEMEROTECA.
HI TROBARÀS 35 ANYS
DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb

Lectures

II Diumenge de Pasqua

Lectura primera

Ac 2,42-47

*Tots els creients vivien units
i tenien en comú tots els béns*

Lectura dels Fets dels Apòstols

Els germans eren constants a assistir a l'ensenyament dels apòstols, a posar en comú els seus béns i a reunir-se per partir el pa i per a la pregària. Tothom sentia un gran respecte, i els apòstols feien molts prodigis i miracles. Tots els creients vivien units i tenien en comú tots els seus béns; venien les seves propietats i les altres coses que posseïen per distribuir entre tots el diner, segons les necessitats de cadascú. Cada dia assistien unànimement al culte del temple. Després, a casa, partien el pa i prenien junts el seu aliment amb senzillesa i alegria, cantant les lloances de Déu. Tot el poble els apreciava. Cada dia el Senyor afegia nova gent a la comunitat perquè fossin salvats.

Salm responsorial

117

Enaltiu el Senyor: Que n'és de bo,
perdura eternament el seu amor.
Que respongui la casa d'Israel:
perdura eternament el seu amor.

R. Enaltiu el Senyor: Que n'és de bo,
perdura eternament el seu amor. O bé: *Al-leluia.*

Que respongui la casa d'Aaron:
perdura eternament el seu amor.
Que responguin els qui veneren el Senyor:
perdura eternament el seu amor. **R.**

M'empenyien tan fort que anava a caure,
però el Senyor m'ha sostingut.
Del Senyor em ve la força i el triomf,

és ell qui m'ha salvat.
Escolteu, crits de festa i de victòria
al campament dels justos. **R.**

La pedra que rebutjaven els constructors ara corona
[l'edifici].

És el Senyor qui ho ha fet,
i els nostres ulls se'n meravellen.
Avui és el dia en què ha obrat el Senyor,
alegrem-nos i celebrem-lo. **R.**

Lectura segona

1Pe 1,3-9

*Ens ha fet néixer de nou
i ens ha donat una esperança viva,
gràcies a la resurrecció de Jesucrist d'entre els morts*

Lectura de la primera carta de sant Pere

Beneït sigui Déu, Pare de nostre Senyor Jesucrist. Pel gran amor que ens té, ens fa néixer de nou i ens ha donat una esperança viva, gràcies a la resurrecció de Jesucrist d'entre els morts. L'esperança que us dona és una heretat que res no pot destruir ni deteriorar ni marcir, reservada dalt al cel per a vosaltres; creients com sou, el poder de Déu us guarda fins que obtingueu la salvació que ell té preparada perquè es reveli a la fi dels temps. Això us ha de donar una gran alegria, ni que ara, si convingués, us haguessin d'entristir per poc temps diverses proves. Si l'or, que al capdavant perdrà tot valor, ara és provat al foc, la vostra fe, més preciosa que l'or, també ha de ser provada perquè resulti mereixedora d'elogi, d'honor i de glòria el dia que Jesucrist es revelarà. Vosaltres, sense haver-lo vist, l'estimeu, i des d'ara, perquè heu cregut en ell, sense haver-lo vist, esteu plens d'una alegria tan gran i gloriosa que no hi ha paraules per expressar-la, ja que

teniu segura, com a fruit de la vostra fe, la salvació de les vostres ànimes.

Al-leluia

*Diu el Senyor: Tomàs, perquè m'has vist has cregut?
Feliços els qui creuran sense haver vist*

Evangeli

Jn 20,19-31

Vuit dies més tard, Jesús entrà

Lectura de l'evangeli segons sant Joan

El vespre d'aquell mateix diumenge, els deixebles eren a casa amb les portes tancades per por dels jueus. Jesús entrà, es posà al mig i els digué: «Pau a vosaltres.» Després els ensenyà les mans i el costat. Els deixebles s'alegraren de veure el Senyor. Ell els tornà a dir: «Pau a vosaltres. Com el Pare m'ha enviat a mi, també jo us envio a vosaltres.» Llavors alenà damunt d'ells i els digué: «Rebeu l'Esperit Sant. A tots aquells a qui perdonareu els pecats els quedaran perdonats, però mentre no els perdonareu, quedaran sense perdó.» Quan vingué Jesús, Tomàs, el Bessó, un dels dotze, no era allà amb els altres. Ells li digueren: «Hem vist el Senyor.» Ell els contestà: «Si no li veig a les mans la marca dels claus, si no li fico el dit dins la ferida dels claus, i la mà dins el costat, no m'ho creuré pas.» Vuit dies més tard els deixebles eren a casa altra vegada, i Tomàs també hi era. Estant tancades les portes, Jesús entrà, es posà al mig i els digué: «Pau a vosaltres.» Després digué a Tomàs: «Porta el dit aquí i mira'm les mans; porta la mà i posa-me-la dins el costat. No siguis tan incrèdul. Sigues creient.» Tomàs li respongué: «Senyor meu i Déu meu!» Jesús li diu: «Perquè m'has vist has cregut? Feliços els qui creuran sense haver vist.» Jesús va fer en presència dels deixebles molts altres miracles que no trobareu escrits en aquest llibre. Els que heu llegit aquí han estat escrits perquè cregueu que Jesús és el Messies, el Fill de Déu, i, havent cregut, tingueu vida en el seu nom.

Consultori bíblic

Ignasi Ricart

Claretia i
biblista

Es pot parlar de «séder cristià»? (i II)

Parlar de *séder cristià* és ambigu i històricament inexacte i s'hauria d'evitar. També és ambigua i caldria evitar l'expressió «celebració cristiana del séder pasqual»: perquè el *séder pasqual* pertany a la tradició jueva i només els jueus en són els subjectes celebrants. Tanmateix, podria ser correcte parlar de *séder pasqual per a comunitats cristianes* o bé de *celebracions cristianes amb textos del séder pasqual*. En casos com aquests es podran emprar, en el curs d'una pregària o d'una paralitúrgia cristiana, elements textuals o rituals del *séder pasqual jueu*, inspirant-se en el principi segons el qual, des de sempre, la tradició cristiana ha enriquit la seva litúrgia amb elements de la tradició jueva: des de la lectura de la Torà, dels Profetes, fins a la pregària dels Salms. Però ha de quedar ben clar, en casos com aquests, que *no es tracta d'apropiar-se del ritu jueu, sinó de redescobrir la pròpia fe a la llum de la tradició jueva a la qual cal obrir-se amb reconeixement*.

Essent com és el ritu constitutiu del judaisme, el *séder pasqual* pot ser celebrat només pels jueus que en són els subjectes i els destinataris. Tot amb tot, això no vol pas dir que la seva riquesa hagi de quedar tancada als cristians. L'ideal fora participar en un *séder pasqual* invitat per amics jueus a casa seva. Hom seria així veritablement «hoste» de la tradició i de la fe jueva a la qual l'Església està lligada a nivell mateix de la pròpia identitat. En canvi, entre cristians només no es tractarà de celebrar el *séder*, ans de reflectir-hi, estudiar-ne i aprofundir-ne el text, en una «escolta» plena de respecte i reconeixement. Si, pel que sigui, no hi poguéssim haver la presència d'un rabí, els cristians poden atansar-se sols o en grup al *séder pasqual* bo i estudiant-ne l'estructura, llegint-ne els textos i explicant-ne els ritus, amb l'ajut d'una persona sensible i experta. És clar que en casos com aquests, no es pot parlar de celebració del *séder pasqual*, sinó d'un seu estudi en clau pedagògica i didàctica.

Per a consultes: redaccio@catalunyacristiana.cat

Comentari de la Paraula

Josep Rius-Camps

Teòleg i biblista /
riuscamps@yahoo.es

«Perquè pugueu arribar a creure que Jesús Messies Fill és de Déu»

La primera manifestació de Jesús ressuscitat als deixebles masculins té lloc «al capvespre» del primer dia de la setmana, és a dir, a una hora tardana, a diferència de la que havia tingut lloc aquell mateix dia quan Jesús es donà a conèixer a Maria Magdalena «de bon matí, quan encara era fosc» (Jn 20,1.11-17). La por dels jueus, les portes tancades, l'hora baixa són indicatius de les tensions i resistències que alberguen entre ells. Jesús «insufla en ells», no ja un alè de vida, com feu Jahveh en el primer home, sinó «Esperit Sant», perquè puguin dur a terme la missió que els encomana. «Però Tomàs, un dels Dotze, anomenat Bessó, no era amb ells quan vingué Jesús.» D'aquí que se'ls torni a presentar «vuit dies després». Les portes continuen tancades, la por encara els envaeix, però Tomàs ara hi és. La lliçó que li imparteix és vàlida per a tots els qui no l'hem conegut físicament: «Feliços els qui no han vist i han cregut.» És sabut que aquest escrit té dos colofons. Avui ens fixarem en el primer. L'autor ens informa que «Jesús va fer molts altres senyals en presència dels seus deixebles que no es troben escrits en aquest llibre» i posa fi així al que alguns han vingut a anomenar «Llibre dels senyals». I conclou: «Aquests, tanmateix, han estat escrits perquè pugueu arribar a creure...», deixant ben clares dues coses: 1. quin són els adreçats del seu escrit i 2. quin és l'objectiu que ell persegueix. La versió que ens conserva el Còdex Beza és diàfana: 1. que els seus lectors són jueus ja creients en Jesús com a Messies d'Israel, tot i haver fracassat estrepitosament, i 2. que la finalitat de l'escrit és que «puguin arribar a creure que Jesús Messies Fill és de Déu», amb l'èmfasi posat sobre la seva filiació divina. El text usual no ho veu així: «perquè cregueu que Jesús és el Messies, el Fill de Déu»; segons això, l'autor ho hauria escrit perquè els pagans es convertissin i es fessin creients acceptant que «Jesús és el Messies, el Fill de Déu».

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions
(CICLE LITÚRGIC A; FERIAI I)

Temps de Pasqua

(SALTERI: SETMANA 2)

ABRIL

23. DIUMENGE

Diumenge II de Pasqua o de la Divina Misericòrdia, Blanc. Lectures: Fets 2,42-47 / Salm 117 / 1 Pere 1,3-9 / Joan 20,19-31
SANTORAL: Adalbert de Praga, b.; beat Gil d'Assís, rel.; beata Teresa-Maria de la Creu, rel.

24. DILLUNS

Sant Jordi (S), Vermell. Lectures: Apocalipsi 12,10-12a / Salm 33 / 1 Joan 5,1-5 / Joan 15,1-8. Tortosa: **Sant Vicent Ferrer** (F), Blanc.
SANTORAL: Benet Menni, prev. i fund.; Maria Eufràsia Pelletier, rel. i fund.; Pere Ermengol, rel. i mr.

25. DIMARTS

Sant Marc (F), Vermell. Lectures: 1 Pere 5,5b-14 / Salm 88 / Marc 16,15-20
SANTORAL: Ania, b.; Calixta, mr.

26. DIMECRES

Sant Isidor (F), Blanc. Lectures: 1 Corintis 2,1-10 / Salm 118 / Mateu 5,13-16
SANTORAL: Anacleto, p. i mr.; Marcel·lí, p. i mr.; Rafael Arnáiz, rel.

27. DIJOUS

Mare de Déu de Montserrat (S), Blanc. Lectures: Fets 1,12-14 / Salm 86 / Efesis 1,3-6.11-12 / Lluc 1,39-47
SANTORAL: beats Domènec i Gregori, prev.; Zita, vg.

28. DIVENDRES

Fèria, Blanc. Lectures: Fets 5,34-42 / Salm 26 / Joan 6,1-15. O bé: *Sant Pere Chanel* (ML), Vermell; *Sant Lluís Maria Grignon de Montfort* (ML), Blanc.
SANTORAL: Ciri, mr.; Joana Beretta Molla, laica; Prudenci, b.

29. DISSABTE

Santa Caterina de Siena (F), Blanc. Lectures: 1 Joan 1,5-2,2 / Salm 102 / Mateu 11,25-30
SANTORAL: Ramon de Fitero, ab.; Robert, prev.

El sant

Per Eduard Brufau

Sant Adalbert de Praga

Als segles IX i X l'evangelització va arribar a extenses àrees del nord-est d'Europa. Aquestes missions no van ser fàcils i sovint els evangelitzadors acabaven sent màrtirs. Aquest és el cas del nostre sant d'avui, Adalbert de Praga (c. 955-997). Pertanyent a una família aristocràtica i pagana de Bohèmia, de jove es va educar a la ciutat alemanya de Magdeburg, on va abraçar amb fervor la fe cristiana. Amb només 27 anys va ser nomenat arquebisbe de Praga, ministeri des

del qual va continuar el procés de cristianització. Però l'oposició de bona part de la noblesa el va forçar a retirar-se a Roma, on es va fer monjo. El Papa el va enviar de nou a la seva Bohèmia natal, i tot i que hi va fundar un monestir benedictí, va haver de fugir de nou. Aleshores es va dedicar amb cos i ànima a evangelitzar els pobles eslaus i bàltics de les actuals Polònia i Lituània, on va trobar la mort a mans de les tribus prussianes. Va ser canonitzat l'any 999 per Silvestre II.

Radiant de tanta resplendor

Si durant la Quaresma sentíem els planys d'Adam davant de les portes del paradís tancat i perdut, per Pasqua sentim els crits de la seva alegria, pel paradís obert i retrobat. L'Església se sent en els cinquanta dies, sense disminució de goig, agraïda i radiant de tanta llum i resplendor, com una núvia estimada, santificada per la Sang de l'Anyell, convidada al banquet del Regne i plena de gràcia. Ja mai més l'amor del Senyor no la deixarà. Tal com sentíem en la nit de Pasqua en la profecia de Baruc: «Ni que desapareguin les muntanyes i se somoguin els turons, no desapareixerà l'amor que et tinc.» El paradís ha estat obert i l'arbre de la vida s'ha manifestat en la creu del Senyor, allí com un aiguaneix brolla incessant la vida. Quan el Senyor lliurava la vida per nosaltres començava al cel la litúrgia del «càntic nou i de l'Anyell». La litúrgia de la terra anticipa i fa participar de la litúrgia celestial i durant els cinquanta dies en el Prefaci: «Per això ple de la gran joia de la Pasqua tot el món exulta i també els àngels i els sants canten

l'himne de la vostra glòria, tot dient: Sant, tres vegades Sant, és el Senyor.» Durant la cinquantena, la litúrgia sent com un atractiu per la primera Església, s'hi vol reflectir. Per això es proclama el Llibre dels Fets dels Apòstols, un llibre inacabat perquè cada comunitat haurà d'escriure un capítol del llibre dels apòstols fins que el Senyor torni. En el primer dels anomenats sumaris de la vida de la primera comunitat (que llegíem el diumenge de l'Octava) hi ha com una mena de passivitat dels primers

El paradís ha estat obert i l'arbre de la vida s'ha manifestat en la creu del Senyor, allí com un aiguaneix brolla incessant la vida

creients. Què feien? Eren constants en l'ensenyament dels apòstols, compartien els béns i participaven de la pregària i de la fracció del Pa. I vivien una existència pasqual, això és, joiosa, humil, viscuda «amb alegria i senzillesa de cor». El Senyor ho era tot per a ells. La resta ho feia el Senyor: «Cada dia el Senyor afegia nova gent a la comunitat perquè fossin salvats.» És Ell qui fa créixer el seu poble per l'amor difusiu de l'Esperit Sant. Quan una parròquia viu del riu de l'aigua de la vida, que neix als peus de la creu de Jesús, aquesta es renova i els creients veuen les meravelles de Déu que no para d'atreure vers ella a molts. La comunitat creix des de dins, des de la gràcia i ha vençut la temptació de quedar-se en els mètodes i institucions (encara que siguin pastorals) i no anar cap a Déu. L'Església és una comunitat de lloança i ningú no pot lloar el Senyor sense alegria ni sense la gràcia de l'Esperit Sant. Jesús és el Senyor, el *Kýrios*, deixem que el Senyor faci conèixer la força poderosa i eficaç de la seva resurrecció (Ef 1,19).

Dr. Rafel Serra i Abellà
Prevere de l'arxidiòcesi de Tarragona

Per què Santa Anna ha d'estar oberta de nit?

Tomàs Padrós

Coordinador dels voluntaris de nit del projecte Hospital de Campaña de Santa Anna

Per tal que el projecte Hospital de Campaña de la parròquia de Santa Anna tiri endavant cal un voluntariat ferm, implicat i nombrós. Les hores més difícils d'omplir són les de la nit i la matinada, per raons òbvies. Si la gent treballa o estudia, necessita dormir. Malgrat tot, és vital trobar voluntaris per a la nit.

Algunes persones argumenten que no té sentit obrir a aquestes hores perquè no hi ve ningú. Això no és del tot cert. Hi ha nits que s'ha atès set o vuit persones en un mateix torn, amb l'avantatge de poder-les atendre millor que en hores més massificades. Només cal, almenys, un parell de voluntaris. La seva presència permet que els encarregats César o Luis Carlos, que no són pròpiament voluntaris, deixin passar més confiadament aquells que s'hi presenten. Si no hi ha voluntaris, els encarregats, amb tota lògica, tanquen la reixa. Una persona sola, de nit, no pot garantir ni la pròpia integritat física ni la de tot l'espai parroquial. Per tant, calen més voluntaris.

Però encara que només hi vingues una sola persona, ja estaria justificat mantenir obert l'espai d'acollida. No es tracta d'una qüestió de quantitat sinó de qualitat. Però, i si no hi vingues ningú? Doncs bé, encara que fos així, continuaria estant plenament justificat mantenir l'espai d'acollida obert. Que l'església estigui oberta les 24 hores és un gest, un signe de la presència d'aquest Déu Pare-Mare que, en la paràbola del fill pròdig, surt cada matinada a guaitar de lluny si el fill pròdig torna. I encara que no es presenti, torna a sortir l'endemà matí, i al següent d'aquest, i així cada dia, sempre. L'església està oberta les 24 hores per mostrar aquest Pare amant que obre el seus braços sempre i en tot moment, no només en horari laboral. És expressió de l'amor incondicional de Déu, de la seva confiança i paciència infinita.

Al servei dels necessitats

No oblidem el rerefons del projecte de les 24 hores. No cal ser creient. Mantenim la parròquia oberta en favor d'aquell necessitat que s'hi pugui presentar, ho faci o no. Per això som quelcom més que una ONG, que té els seus horaris limitats d'atenció. Un Hospital de Campaña no deixa de ser, entre altres coses, un servei d'urgències. Imaginem que un centre d'urgències tanqués aquelles hores en què no acostuma a venir-hi ningú, si es donés el cas. Tant de bo que no s'hi presentés ningú. Seria una notícia excel·lent. Però tot i així, caldria mantenir el servei obert per si de cas. Dèiem que no som una ONG. Bé, tampoc no som un servei d'urgències. No cobrem pel que fem. Ni tothom qui entra ha d'estar ensorrat. El nostre servei, el

Agustí Codinach

És expressió de l'amor incondicional de Déu, de la seva confiança i paciència infinita

que oferim, és nosaltres mateixos i, si som creients, un Déu amor, que és el que ens dona la força per fer-ho.

Estem massa acostumats a valorar les coses pels seus resultats aparents. Creiem que només té valor ser voluntari si fem coses. És una visió una mica materialista, de rendiments i beneficis. És possible que en un torn de nit passem tres hores sols. Bé, això és el *cum laude* del voluntariat. No estem per tocar i quantificar resultats gratificants, estem per si se'ns necessita, simplement disponibles, pel que pugui ser. Això és voluntariat en estat

pur, que no espera res a canvi. Bogeria solidària gratuïta.

També, de vegades, ens incomoda estar sols tres hores seguides, com si fos una pèrdua de temps. Què podem fer? Preguar o meditar, segons el cas. Ens posem en el lloc del Pare (real o simbòlic segons la fe de cadascú), que guaita de lluny sense pretendre resultats instantanis. Podem donar gràcies a Déu, si volem o podem, pel privilegi de ser convidats a compartir amb ell la seva disponibilitat, la seva entrega i fer-hi present el seu Regne. Podem demanar l'Esperit Sant. I, si de sobte ens arriba algú, de ben segur que amb aquesta sobredosi d'Esperit Sant el podrem atendre de la millor manera.

Crida al voluntariat

El nombre de voluntaris que participen en el projecte de la parròquia de Santa Anna és, a hores d'ara, d'unes 140 persones. Cal mantenir la crida a nous voluntaris en els nostres ambients, especialment homes pel que fa a la nit, fent entendre la grandesa del projecte i molt particularment del voluntariat nocturn. Si la gent es posa d'acord, es podrien fer parelles

i organitzar-se de manera que només toqués un torn al mes. Això és assumible, encara que es treballi l'endemà, perquè només són tres hores una nit al mes.

Crec que és una experiència per la qual hauria de passar tothom, de la mateixa manera que cal l'experiència d'un torn en hores punta del matí o de la tarda. Evidentment, el millor torn de la nit és el primer, de 22.00 a 1.00, i el pitjor, el d'1.00 a 4.00. Aquest pot ser més assumible per persones que s'acaben de jubilar, encara prou joves i amb més llibertat horària de cara a l'endemà. De 4.00 a 7.00 implica matinar moltíssim, però trenca menys la nit. Sigui com sigui, cal un equip de voluntaris més gran per garantir una bona acollida a la nit.

En tot cas, cal recordar l'ofrena de la viuda pobra que, en paraules admiratives de Jesús, no va donar del que li sobrava, sinó del que necessitava. Això és solidaritat. Tots necessitem les nostres hores de son, no ens en sobren. Donem-les i donem-nos amb elles. Tampoc no ho tenim tan malament. Només es tracta de fer aquest sacrifici, almenys un cop al mes. Ànim i marquem la diferència.

Dinar de germanor de l'Hospitalitat a Sant Celoni

Mar Rifé Dolcet

El diumenge 2 d'abril vam celebrar, a la Delegació de Sant Celoni, el 75è Dinar de germanor de l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes. Ens hi vam aplegar uns 400 membres. Després d'un bon esmorzar, vam celebrar la missa amb l'assistència del bisbe auxi-

liar de Terrassa, Mons. Salvador Cristau. A la sortida, es va fer un cercavila pels carrers del poble, acompanyats pels gegants i el ball de gitanes, fins arribar a la pista d'esports municipals on es va dur a terme el dinar.

En acabar, la Delegació de Sant Celoni va fer el traspàs a la de Viladecans per al Dinar de germanor de l'any vinent.

Viure esperançats

En aquests temps tan incerts que ens ha tocat viure, ens preocupen una sèrie de problemes que afecten tota la societat global. Contemplem la corrupció, que creix dia a dia entre els polítics i perjudica la confiança que els tenim. Contemplem la violència de gènere, que ens interpel·la i remou íntimament el nostre cor perquè no trobem solucions per arrancar aquest flagell que tant dolor i mort produeix. Contemplem els milers de refugiats que fugen desesperats dels seus països en guerra a la recerca d'acollida, de satisfer la fam i de restablir la seva dignitat deteriorada. I com a teló de fons, contemplem agressions verbals, insults i mentides, que desprestigen els polítics i creen odi i violència.

Com a contrapartida i com a antídoto, escoltem la veu del Sant Pare Francesc i contemplem la seva presència convivint amb totes les classes socials, amb preferència drogadictes, indigents, desnonats de la salut i la fortuna i tots els qui necessiten amor i paraules de consol. La seva veu s'escampa arreu del món; és pròdig a indicar-nos, amb doctrina clara i segura, camins d'unitat i de diàleg que condueixen a la pau i la solidaritat.

TERESA ROYO
Terrassa

Una mica de rigor històric, si us plau

«La Contra» de *La Vanguardia*, un bon observatori d'opinions i tendències actuals, ens va sorprendre el dissabte 1 d'abril amb unes declaracions del Sr. José Ruiz Mata que no aguanten un mínim contrast històric. Sobre els orígens dels quatre evangelis —Mateu, Marc, Lluc i Joan—, qualsevol lector pot consultar a la Viquipèdia les dades més elementals acceptades per tot historiador ateu: son escrits del segle I que els responsables de l'Església van seleccionar com a propis per ser llegits al culte cristià en un procés de contrast amb altres evangelis —els després anomenats apòcrifs—, procés de discerniment del qual ja dona testimoni sant Ireneu de Lió l'any 180.

Sobre l'argument, certament més complex, que, atès que a totes les cultures antigues apareix el mite del déu que deixa embarassada una verge de la qual neix un home-déu, la concepció virginal de Maria seria un mite més en aquesta cadena, es pot contraargumentar que, ja que en moltíssims poemes s'expressa el desig de conquerir la lluna, la gesta dels americans el juliol del 1969 va ser simplement un desig més —no realitzat— en aquesta cadena. Tolkien, el cèlebre autor d'*El Senyor dels anells*, parla, en efecte, del mite cristià com el mite finalment realitzat en la història.

Sobre la pretesa pressió exercida per l'emperador Constantí al Concili de Nicea (325) per «ordenar que l'Església fos Trinitària» —un argument, per cert, calcat de la novel·la *El Codi Da Vinci*—, val a dir que, sigui veritat o sigui mentida (això ja depèn de l'opció de cadascú), des del primer moment —mitjan segle I— els seguidors de Jesús surten a proclamar que Jesucrist era el Messies, el Fill de Déu, amb la qual cosa ja s'afirma la realitat trinitària del Déu cristià. La formulació més precisa d'aquest dogma va necessitar certament un temps de rodatge, però en cap cas va ser inventada el 325.

Sobre la no-constància en els historiadors egipcis de la sortida del poble d'Israel d'Egipte, els experts, també els ateus, estan d'acord que el nombre d'esclaus hebreus fugits d'Egipte podia ser un nombre no gaire gran i que la tradició oral va inflar les xifres del que va ser un inici més humil però real. És obvi que un petit episodi no consti en els relats de la gran història d'Egipte, de la mateixa manera que la mort en creu del profeta Jesús, segles després sota Pons Pilat, només mereix una cita ràpida de Flavi Josep al seu *De bello Judaico*.

Que les excavacions arqueològiques a Jerusalem no hagin trobat res que tingui relació amb Jesucrist és fals. Són molt nombroses les concordances de llocs i característiques amb el que descriuen els evangelis, com la distribució dels edificis més emblemàtics —el temple, la torre Antònia— i el camí vers al Gòlgota situat a l'entrada de les antigues muralles i avui dia custodiat per les cúpules de l'església que hi van construir els croats. Que cadascú cregui el que vulgui, però una mica més de rigor, si us plau, amb el que són dades històriques.

XAVIER MORLANS I MOLINA
Facultat de Teologia de Catalunya

El Consultori

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA
I MORAL
pel Dr. Joan Antoni
Mateo

M'he confessat bé?

Vull demanar-li consell sobre una qüestió que m'amoïna. Des de jove sempre m'ha agradat confessar-me sovint. Recordo que fa anys era fàcil aconseguir un confessor. Actualment a moltes parròquies és complicat. A moltes ni tan sols hi ha confessorari i els horaris no són gaire generosos. Gràcies a Déu, he trobat una església on confessen cada dia. No creu que seria positiu uns horaris fixos? Però el problema no és aquest. Fa temps que tinc dubtes si he confessat bé alguns pecats del passat. Quan em confesso i vull treure el tema, em bloquejo i tinc por d'entretenir massa el sacerdot i no sé si ell m'acaba de comprendre. Tot plegat, estic intranquil·la. Què puc fer?

Pel que fa a l'administració i recepció del sagrament de la Penitència, tot el que suposi facilitar-lo, benvingut sigui. Deixant de banda altres causes que he tractat en més d'una ocasió, cal reconèixer que un dels motius que afecten aquest important tema és l'escassetat de sacerdots. Vostè comenta que fa anys hi havia confessors disponibles durant la celebració de la missa. Avui, a la majoria de parròquies de moltes diòcesis això és senzillament impossible. Veig que vostè m'escriu des d'una ciutat important. En aquests llocs és més fàcil que hi hagi algunes esglésies on els fidels trobin habitualment i amb horaris generosos confessors a la seva disposició. I el seu mateix testimoni posa de manifest que el qui cerca, troba. I les parròquies més petites? No poden renunciar a ser un espai on els fidels puguin experimentar la misericòrdia de forma habitual.

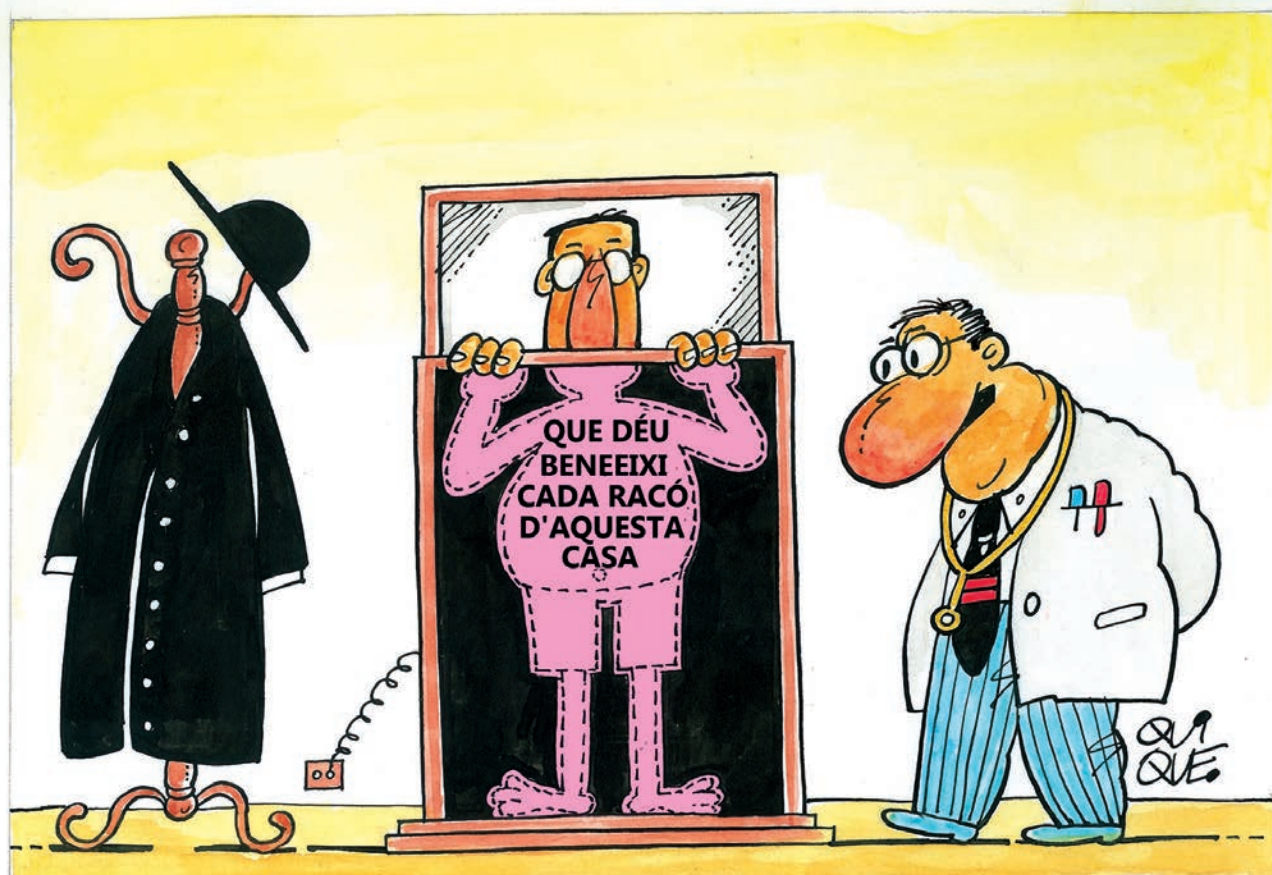
Horaris fixos? Sí, si són realistes i responen a les possibilitats pràctiques dels fidels. Fa poc el papa Francesc deia als confessors que el millor moment per confessar és el moment en què els fidels ho sol·liciten. En termes raonables, evidentment. Amb tot, s'ha d'establir un mínim d'horaris. També en petites comunitats és bo convidar periòdicament un confessor extern.

Pel que fa als seus problemes de consciència, li diré que vostè només presenta dubtes i cap certesa. Això vol dir que no s'hauria d'inquietar i confiar que la misericòrdia de Déu l'ha assolit plenament. Sobre si el seu confessor l'entén o no, li diré que, si ell no li manifesta el contrari, vol dir que l'ha comprès perfectament. Hi ha de confiar i obeir-lo, cosa que fa molt bé a les consciències escrupoloses. Per a la seva tranquil·litat i per evitar aquests bloquejos, li recomano que escrigui el que vol dir i ho entregui al seu confessor.

• Per enviar consultes al Dr. Mateo:
elconsultori@hotmail.com
www.balmesiana.org
apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida).

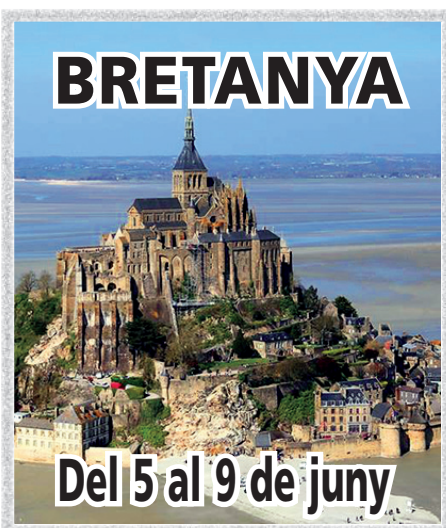
Podeu enviar les cartes a: redaccio@catalunyacristiana.cat

Amb bon humor

Pelegrinatges 17

Deixeu-vos enamorar per ÀFRICA i veniu amb el Club + Amics, descobrireu la seva cultura, fauna i l'àmplia flora i els seus meravellosos capvespres.

L'ESPERIT I L'EXOTISME
DE LES TERRES
DE L'ANTIGA CEILAN

AGOST	Escòcia
SETEMBRE	Sicília
SETEMBRE	Repúbliques del Bàltic
OCTUBRE	Xipre
DESEMBRE	Nova York
DESEMBRE	Roma Pessebres

www.clubmes.cat

Organització tècnica *Ruth Travel* GC 1478

Desarmament

Manu Arrúe

Jesuïta i responsable de la Comissió de Pau i Reconciliació de la diòcesi de Biscaia

Era l'any 1976, a principis del període democràtic, quan recorria el País Basc una marxa multitudinària per la llibertat que acabava als camps d'Aràzuri, prop de Pamplona. Allà sabíem que ETA, activa des del 1968, llegiria un comunicat. Alguns esperàvem que fos el final definitiu de la lluita armada en el nou escenari polític. I ens vam quedar desconcertats tant perquè decidissin continuar-la, com pels motius pels quals ho feien.

Durant aquest temps el cost ha estat gran. En xifres aproximades: 1.000 morts, 3.500 ferits, 10.000 extorsionats, 5.500 torturats, milers de presos... Ha costat molt cara la lluita armada. I tants enfrontaments, entre els que cadascú considerava «els seus i els altres». I alhora, tants esforços de mediació, de presa de postures, de jugar-se el tipus per la pau, per superar la mediocritat...

Ara, quaranta anys més tard, és molt bona notícia que una organització armada que tant de mal ha causat es desarmi. En general, ha estat bona també la manera. Ha estat un desarmament legal. Per això l'ha assumit el govern francès i el govern de Rajoy l'ha tolerat. Ha estat un desarmament sense contrapartides. Amb la qual cosa la democràcia no concedeix res a canvi. Des de fa cinc anys, totes les sensibilitats polítiques participen en el Parlament basc. La part més important, pel matí, va ser un intent de desarmament discret. Amb la qual cosa no va ser un exaltament de l'heroïtat dels desarmats, i així les víctimes d'ETA no se sentien agredides...

Trobada per la pau

Però és bo que ens centrem en l'aspecte humà del que viuen les persones que més han patit. Fa aproximadament un mes ens vam aplegar a la diòcesi de Bilbao, al Bake Topaketa, trobada per la pau, entorn de vuit tallers d'escolta de les persones víctimes del patiment injust.

Elles representen per a nosaltres el que són, sobretot, «les nostres tasques pendents»: les víctimes que llegien la memòria com a veritat, justícia i reparació, però amb justícia restaurativa; un testimoni que demanava perdó pel mal causat; víctimes d'ETA que van explicar la seva experiència i se'ls va sumar alguna de la guerra civil allà present; una persona que va patir l'extorsió que juntament amb dues persones més que van

Antoopia

patir la tortura demanaven que es digués la veritat, que es va extorsionar i que es va torturar; familiars de presos que no aprovaven la conducta dels seus fills-germans i que, per humanitat, cercaven un apropament dels seus familiars presos, perquè els seus pares grans no els podien anar a veure i per la por que els seus fills covessin esperit de revenja. Hi va haver qui va explicar les seves experiències

de perdonar. I qui va explicar el seu testimoni com a víctima educadora a les aules de col·legis.

Què constatem? Quan víctimes de diferent signe (d'un costat i de l'altre agrupats en un grup anomenat Ereikiz) ens diuen que seria bo que tota la societat digués que «matar va estar malament». I també «què diferencia els nostres patiments quan

És molt bona notícia que una organització armada que tant de mal ha causat es desarmi

Quan s'obren ponts entre les ribes del patiment, la reconciliació s'obre camí

han estat igualment injustos». Quan les víctimes són capaces de trobar-se amb els seus ofensors. I quan els agressors han fet un procés per trobar-se amb les seves víctimes. Quan els testimonis de tots dos provoquen en qui els escoltem un guariment, perquè no ens demanen comptes, però sí que aconseguen que ens interpel·lem «on érem nosaltres quan passaven aquestes coses».

Quan s'obren ponts entre les ribes del patiment (una persona víctima, quan va sentir el que havia viscut una persona torturada, es va identificar amb els seus patiments i s'hi va apropar per abraçar-la), la convivència, millor la reconciliació, s'obre camí. I aquests processos serà important que siguin acompanyats, i més perquè seran viscuts en la discreció i, en general, en l'oblit de la societat.

Es posa en marxa Amb tu en la Missió

Redacció / Madrid

Ha nascut Amb tu en la Missió, una iniciativa conjunta d'Entrecultures i Alboan, dues organitzacions no governamentals jesuïtes, així com de la Federació d'Antics Alumnes Jesuïtes d'Espanya, destinada a unir forces i promoure una gran xarxa de solidaritat. Té com a objectiu principal que nens i nenes d'arreu del món puguin accedir a una educació de qualitat i així tenir oportunitats de futur.

«Les persones interessades a formar part d'aquesta xarxa poden inscriure's a www.contigoenlamision.org. A més de rebre informació dels projectes que Entrecultures i Alboan duen a terme

en països d'Amèrica Llatina, Àfrica o Àsia, podran participar en activitats de voluntariat local i internacional, activitats formatives i de sensibilització», informen els responsables d'aquesta iniciativa.

Com a projecte inicial, Amb tu en la Missió vol donar suport a l'obra jesuïta Fe i Alegría Perú i promoure la construcció d'una aula a la regió de Pucallpa, de manera que 210 nens i nenes d'aquesta zona rural de l'Amazònia peruana puguin tenir accés a l'escola i una formació integral. Aquesta escola es destinarà a nens i nenes d'educació primària, i a més permetrà treballar amb els estudiants de les comunitats properes a través de les jornades educatives i tallers, i

millorar d'aquesta forma la qualitat educativa que reben.

«Amb tu en la Missió —comenten els coordinadors— convida a sumar-se a la missió de la Companyia de Jesús en molts dels contextos més empobrits de la terra i contribuir al desenvolupament de les persones més vulnerables i les seves comunitats a través de l'educació.» I afegeixen que «la selva és un espai immensament ric en recursos naturals, en valors... la població, però, viu en les condicions més severes de pobresa. Es dona també un alt grau d'abandonament escolar, provocat principalment per la prioritització de les tasques domèstiques i agrícoles davant les educatives».

Enraonar sobre el beat Pere Tarrés (63)

El Dr. Tarrés i la vocació

El beat Pere Tarrés era un enamorat de la seva vocació, primer com a metge i després com a sacerdot. Era un metge totalment donat a la seva professió i va ser un sacerdot plenament lliurat a Déu i amb els qui tractava en el seu ministeri. Així ho vivia i ho manifestava per escrit i de paraula.

Escribia a la seva germana Francesca el 25 d'agost del 1947: «Cada dia estimo més el meu ministeri sacerdotal, amb l'anhel d'exercir-lo amb tota intensitat fins a donar la vida. Jo no sé concebre la missió del sacerdot si no és així.»

En una carta, del 7 d'abril del 1944, dirigida al seminarista Malagües Zayas, que va ser posteriorment canonge i vicari judicial de l'arquebisbat de Barcelona, li deia: «Preparar-se per al sacerdoci amb tota l'ànima és una cosa sublim. Entrega total a l'Amat, el dolç Amic. Quina vida tan gran la nostra! Val la pena viure-la! Però viure-la bé. Jesús exigeix de nosaltres aquella llei del tot o res. No ens fem il·lusions de pensar que la vida sacerdotal és un ofici com un altre. Oh, no! L'hem de viure amb la dignitat conscient dels nostres deures: entrega, abnegació, sacrifici, renúncia, convertir-nos, fer-nos autèntiques víctimes de l'Amor. Caríssim amic, com hem de pregar mútuament per tal d'assolir aquesta perfecció! I amb aquest fonament de vida intensa espiritual, aleshores apostolat i ànimes, set d'ànimes.»

Aquest afany de ser totalment donat com a sacerdot, i abans com a metge, l'hi havia inculcat el pare Joaquim Serra, el seu confessor, que li repetia: «Considera, caret meu, que la teva santedat està íntimament lligada amb la teva professionalitat. Així com un sacerdot és impossible

Escultura en bronze del beat Pere Tarrés a Manresa, obra de Rebeca Muñoz.

«Hem de viure la vida sacerdotal amb la dignitat conscient dels nostres deures: entrega, abnegació, sacrifici, renúncia»

Mn. Francesc Raventós

Vicepostulador de la causa de canonització del beat Pere Tarrés

que sigui un bon home i un mal capellà, així mateix, encara que no per la mateixa raó, no podrà mai ser un bon cristià i un metge pocapena a la vegada.»

Era un entusiasta de la vocació, però sabia per pròpia experiència que calia posar tot l'esforç personal per viure-la íntegrament, com ho escriu en una carta del dia 1 d'agost del 1947 enviada a una noia de l'Acció Catòlica de Sarrià: «És tan gran la vocació! Però cal que, per part nostra, sapiguem correspondre-hi amb totes les forces, sense recances, amb tota la intensitat de què és capaç el nostre pobre cor.» I arribava a dir a una carmelita de clausura: «Per seguir la vocació s'ha de ser audaç. No sabem què ens exigirà. Potser ens portarà a Betlem com als reis o al Calvari, tant se val.»

Tot el que hem dit fins ara queda sintetitzat en el que va escriure en una carta del 14 de setembre del 1947 a una noia que pensava ser religiosa: «Pensi que la vocació és una de les gràcies més extraordinàries que el bon Déu pot fer a una persona. Pensi que la vocació és una prova evident de la predilecció que Jesús sent per vostè. És Ell qui l'ha escollida; és Ell qui ha triat entre les flors múltiples del jardí del món a vostè per fer-la la seva esposa per sempre, per tota l'eternitat. Aquesta gràcia tan gran i sublim exigeix de part seva, de vostè, una fidelitat i una fermesa i una constància per tal de correspondre d'alguna manera a la bondat de predilecció de Déu. I això, benvolguda, vol dir que s'ha d'esforçar en els actes de virtut, que davant de la temptació ha de ser valenta i quan arribi l'hora de demostrar que estima Jesús, fer-ho sense vacil·lacions de cap mena. Tot menys ofendre'!»

Ramon Llull

Llibre d'amic i amat

Versió de
Sebastià Alzamora

Tast de Clàssics

CC Fundació Carulla

Meditació amb Ramon Llull

Carme Munté
Barcelona

L'escriptor i poeta mallorquí Sebastià Alzamora és de Llucmajor, ben a prop del Puig de Randa, on Ramon Llull es va retirar durant deu anys per dilucidar què havia de fer amb la seva vida. D'aquest retir en va sortir amb una sola missió que se li va presentar de forma clara i diàfana: comunicar la fe en Jesucrist a les persones de tota condició, cultura i religió. I per això no va escatimar esforços i s'hi va abocar de manera tan abraonadora que molts el titllaven de foll.

Sebastià Alzamora ja era un entusiasta del *Llibre d'amic i amat*, l'obra més coneguda de Llull que l'editorial Barcino li ha demanat de portar al català actual. «Però amb aquesta nova lectura he des-

cobert que es tracta d'un llibre de meditació, i puc dir que funciona», relatava Alzamora durant un esmorzar organitzat per l'Observatori Blanquerna de Comunicació, Religió i Cultura, que dirigeix la periodista i teòloga Míriam Díez. De fet, són 365 versicles, o poemes en prosa, en què Ramon Llull, amb el propòsit pedagògic que el caracteritza, dona consells per a una vida ermitana basada en la meditació i la contemplació en Déu.

«Sota l'aparença d'un gran poema d'amor, el que Ramon Llull volia era cantar la grandesa i la veritat de Déu», explicava Alzamora. L'amic és el cristià, l'amat és Déu, i «el seu amor va més enllà de la mort i de qualsevol força que se li pugui oposar com el pecat i la fallibilitat de la condició humana». Segons Alzamora,

el llibre és d'interès per a persones creients i no creients, «sempre que tinguin aquest sentit de l'amor com a força transcendent».

Davant del repte de reescriure el *Llibre d'amic i amat*, Sebastià Alzamora va fer l'exercici d'imaginar-se quines serien les paraules que Ramon Llull faria servir al segle XXI. «Vaig intentar imitar la seva escriptura fent servir paraules d'avui i, sobretot, tenint cura que no es perdessin els matisos de cadascun dels versets.»

Del que es tracta, al cap i a la fi, és d'ampliar el públic lector de Ramon Llull. «Tothom coneix Ramon Llull però no tanta gent l'ha llegit», deia Alzamora. D'aquí que l'Editorial Barcino, i la col·lecció Tast de Clàssics, hagi volgut posar *El llibre d'amic i amat* a l'abast d'un públic més ampli.

La saviesa de la medicina tradicional

Presentació del quadern «Tornar als remeis de sempre», de fra Valentí Serra

Miquel Àngel Codina
Barcelona

D'original i didàctica pot qualificar-se la presentació del nou quadern de fra Valentí Serra de Manresa: *Tornar als remeis de sempre. Pocions, ungüents i herbes medicinals*, publicat per Edicions Morera dins de la seva col·lecció L'Ermità. L'acte, que va tenir lloc al Museu de Cultures del Món de Barcelona el dimecres 5 d'abril, va comptar amb la participació d'Amadeu Carbó, estudiós de la cultura popular.

Aquesta vegada el format de la presentació va ser substancialment diferent del que estem acostumats. Asseguts els protagonistes en unes còmodes cadires, Amadeu Carbó va decidir entrevistar fra Valentí per tal que el religiós caputxí pogués explicar al nombrós públic assistent el contingut del seu nou treball literari.

Prèviament, Pep Fornés, director del Museu de Cultures del Món de Barcelona, va adreçar unes paraules a l'auditori. Després de la salutació «Pau i bé!», va afirmar que «el coneixement sense bondat no és saviesa. Tenim davant nostre dos savis perquè tenen coneixement i bondat. Un savi de debò ha de saber compartir les seves idees. Qui no sap explicar les coses, certament no les sap. Ha de saber transmetre-les.»

Tot seguit, Amadeu Carbó va fer un breu perfil biogràfic de fra Valentí Serra. Va definir-lo com a «frare mediàtic» per les seves col·laboracions constants i alligonadores en els mitjans de comunicació, com en el nostre setmanari, *Catalunya Cristiana*. Iniciat el torn de preguntes, fra Valentí va destacar «el lligam tan intens que sempre hi ha hagut entre la cultura popular catalana i la vida caputxina». «Els frares —va constatar l'arxiver dels caputxins— van posar per escrit tota la riquesa de la tradició agrícola, hortícola i jardineria, així com els sermons, per tal que estiguessin a disposició de les futures vocacions. Tots aquests documents es conserven als nostres arxius.»

Fra Valentí també va reconèixer que «quan un frare entrava al convent, el seu bagatge de coneixements es posava al servei de la comunitat i de l'Església». I va afegir: «Per exemple, fra Jeroni de Caldes es va dedicar a projectar la construcció o l'ampliació de bona part dels convents de la província caputxina de Catalunya. O fra Salvador de Barcelona, herbolari del convent barceloní de Santa Madrona situat on actualment hi ha la plaça Reial, que posseïa un gran coneixement dels principis actius de les herbes remeieres.»

Herbes medicinals

Pel que fa al quadern *Tornar als remeis de sempre. Pocions, ungüents i herbes medicinals*, Amadeu Carbó va observar que «en aquestes pàgines hi

Agustí Codinach

Fra Valentí Serra i Amadeu Carbó, durant la conversa.

trobareu, transcrits i comentades, antigues fórmules providents de la tradició pairal i, sobretot, de la pràctica remeiera de convents i monestirs, que han estat recuperades per fra Valentí Serra de Manresa, el qual exerceix de transmissor d'aquesta memòria col·lectiva etnobotànica.

Es tracta d'un llibre senzill i de fàcil consulta, amb moltes il·lustracions, on el lector descobrirà remeis naturals destinats a prevenir i guarir algunes de les malalties més comunes del nostre dia a dia, com refredats, mal de cap, trastorns digestius o dolors articulars. S'hi inclou un extens glossari i un acurat índex analític, que ens ajudarà a localitzar i a posar en pràctica els continguts d'aquesta suggeridora recopilació de medicina tradicional. Sens dubte que fra Valentí Serra de Manresa n'és l'*alma mater*, però l'artífex de la publicació és Norbert Tomàs, director d'Edicions Morera i editor del *Calendari de l'Ermità*.

Fra Valentí va esmentar «aquelles herbes que no poden faltar mai en una casa, com a farmaciola o per fer-les servir en la gastronomia»: la farigola, el romaní, la sàlvia, el marduix, la murtra o el saüc, «que, pres en infusió, depura el nostre organisme». Així mateix, va posar en relleu que «el tema dels remeis naturals interessa molt avui dia; hem de recuperar les tradicions dels nostres ancestres, així com les propietats medicinals d'una sèrie de plantes».

El religiós caputxí va revelar que «les plantes porten com una mena de segell identificatiu, a càrrec del Creador, que ens orienta sobre les seves característiques». També va manifestar que «sempre hem de donar gràcies al bon Déu, que beneeix els conreus i el treball de l'home». Fra Valentí va rememorar, entre altres qüestions, que «els nostres avantpas-

AMADEU CARBÓ

«Fra Valentí Serra exerceix de transmissor de la memòria col·lectiva etnobotànica»

FRA VALENTÍ SERRA

«Les plantes porten com un segell identificatiu que ens orienta sobre les seves característiques»

sats introduïen claus de murtra a la carn de caceria per fer-la més digestiva».

Amadeu Carbó va acabar la seva intervenció dient que «aquest llibre és per gaudir-lo i estimar-lo». Posteriorment, els assistents van poder formular preguntes a l'autor del llibre. Finalitzat l'acte, els assistents van tenir el plaer de tastar la *Ratafia de l'Ermità*, un licor elaborat per Licors Portet i promogut per Edicions Morera a partir d'una recepta de finals del segle XVIII, transcrita dels arxius caputxins per fra Valentí.

PELEGRINATGE ALS SANTUARIS DE Lourdes, Loiola i Arantzazu

del 24 al 28 de maig

Visitant Sant Sebastià i el Museu dels Màrtirs Claretians de Barbastre

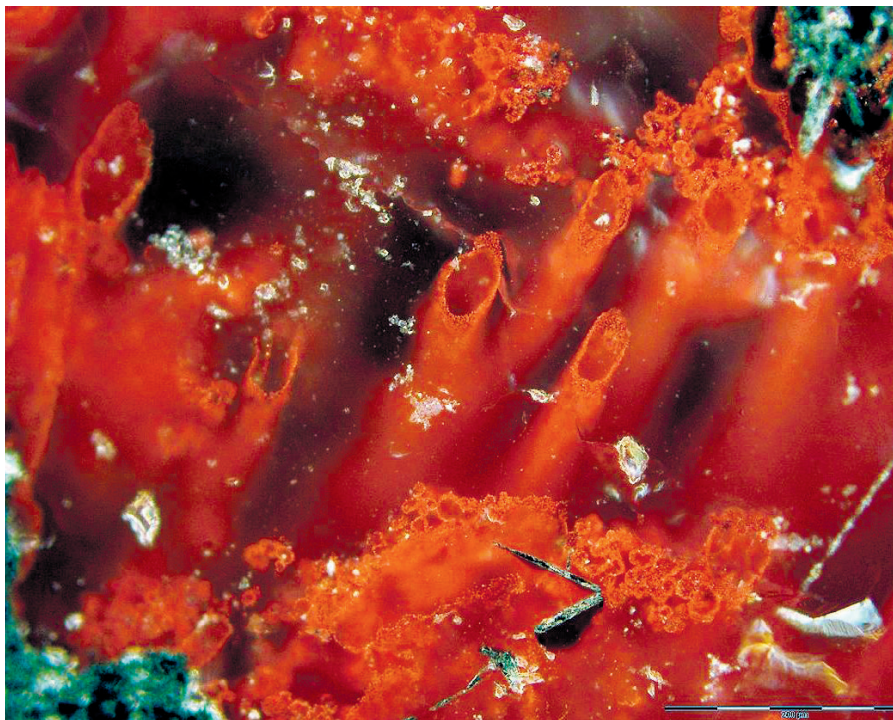
Per a més informació i reserves, truqueu al **934 092 770**

Actualitats científiques

Podrien ser les formes de vida més antigues de la Terra

Un descobriment geològic ha trasbalsat la idea que els científics tenien de l'època en què aparegué la vida sobre el planeta Terra. Era una teoria acceptada com a ben vàlida per la més àmplia majoria dels biòlegs: que la vida a la Terra no havia pas pogut començar abans d'ara fa uns 3.800 milions d'anys (recordem que el nostre planeta existeix des de en fa 4.600 milions), perquè abans d'aquesta època, o sigui entre 4.600 i 3.800 milions d'anys, segons mostra la sèrie de roques que ho manifesten, tant la Terra com la Lluna estaven intensament bombardejades per multitud d'asteroides i meteorits que s'hi precipitaven, fent que fos molt difícil el desenvolupament d'éssers vius.

Doncs bé, ara s'han trobat al Canadà uns fòssils de bacteris que es troben en roques que tenen una antiguitat compresa entre 3.770 i 4.280 milions d'anys. Ho expliquen els descobridors en un article a la revista *Nature*. Es tracta de la formació geològica de Nuvvuagittuq a la vora de la badia de Hudson, que és on hi ha les roques més antigues de la Terra. No són més que estructures microscòpiques, com tubs i filaments, però que sembla que només poden explicar-se

Tubs d'hematites de la ventilació hidrotermal que poden haver estat formats pels bacteris oxidadors de ferro que hipotèticament es van desenvolupar en el NSB (sigles en anglès de Cituró Supracortical de Nuvvuagittuq) i que podrien ser les restes d'algunes de les primeres formes de vida a la Terra.

com a resultat d'una activitat de bacteris. La composició dels filaments és amb hematites (un tipus d'òxid de ferro), que, diuen els experts que tal com s'ha trobat només pot tenir un origen biològic en aquest cas. Com vivien aquests bacteris? Aquesta és la pregunta clau. La resposta que donen els investigadors és que devien ser habitants dels fons marins, on hi ha fosc pràcticament total i no podien rebre energia solar de cap mena, però sí que tenien una altra forma d'energia: la calor que els arribava de la profunditat.

Fins ara els fòssils més antics eren els trobats a roques de Groenlàndia, de 3.700 milions d'anys. Aquests sembla segur que corresponen a bacteris de vida superficial, amb recepció de llum solar. Era una altra manera de viure. Però la vida dels del Canadà no era tampoc tan estranya com això perquè bacteris d'avui dia que es troben vora les fonts d'hidrotermals submarines presenten també unes ramificacions d'hematites, que són semblants a les dels trobats ara a Nuvvuagittuq.

Les troballes científiques sempre són sorpreses que mostren com no se sap pas tot amb prou exactitud. Però cal tenir prudència també en les interpretacions.

Francesc Nicolau

Professor de la Facultat de Filosofia de Catalunya

Tradicions remeieres

La fulla d'olivera és molt remeiera

L'olivera (llat., *Olea europaea*, cast., *olivo*) és un arbre de no massa alçada però de molt llarga vida. Des de molt antic són conegudes les propietats febrífugues i hipotensorres de la fulla d'olivera i, també, de l'ullastre (l'olivera borda). A propòsit d'aquestes propietats, el prestigiós botànic català Pius Font i Quer (†1964) escriví que: «*Para minorar la tensión sanguínea y provocar la orina, se toman un par de docenas de hojas y se hierven durante un cuarto de hora y se toma este cocimiento en ayunas y por la noche antes de acostarse durante dos semanas y se descansa otra para volver a empezar. Esta cura se prolonga todo el tiempo necesario*» (*Plantas medicinales*, 427). En efecte, la fulla de l'olivera és molt remeiera i també l'oli que s'extreu de l'oliva és un excel·lent regulador de les funcions digestives i, alhora, és un dels laxants més eficaç i gens agressiu.

Com que l'oli d'oliva no es torna ranci amb facilitat, gaudeix d'una gran estima en els preparats mèdics, especialment per fer ungüents i per dissoldre els principis actius continguts en les herbes remeieres. L'oli, batut en aigua, antigament se solia

emprar com a vomitiu o purgant en els enverinaments i àdhuc s'havia usat com a emplastre per guarir les ferides, segons consta en una recepta de l'any 1751 escrita per fra Jacint de Sarrià durant el seu sojorn al convent de caputxins de Vilanova de Cubelles: «Las fullas d'olivera són bonas per los ulls, y aplicades en for-

ma d'emplastre limpia las llagas y las cura. Las olivas confitadas, picadas y aplicadas a las cremaduras, priva que no se butllofian, y confortan las genivas y las dents» (BHC, *De algunas hierbas*, f. 200).

Les olives confitades, a més d'aquesta utilització terapèutica suara esmentada, en la tradició

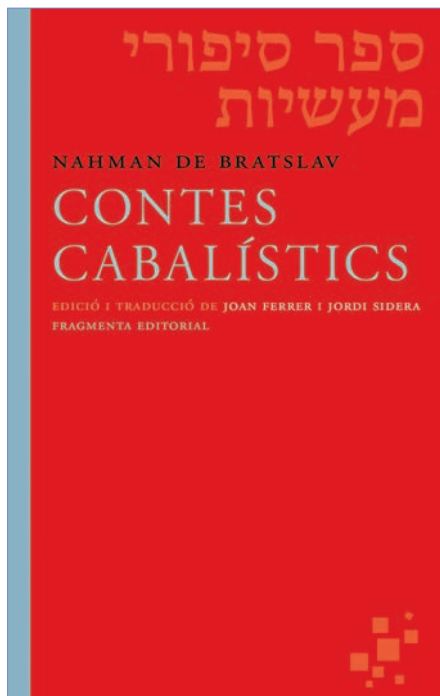
Fra Valentí Serra de Manresa

Arxiver dels caputxins

gastronòmica pairal i conventual ocupen un lloc privilegiat com a complement alimentari atès el seu gran valor nutritiu i calòric. Els habitants de la conca mediterrània som força consumidors d'olives a taula, uns dos quilos per persona i any, ja que constitueix un dels aliments més nutritius. En efecte, els entesos en gastronomia diuen que menjar cada dia set olives no només ajuda al nostre nodriment, sinó que també ens protegeix de força patologies.

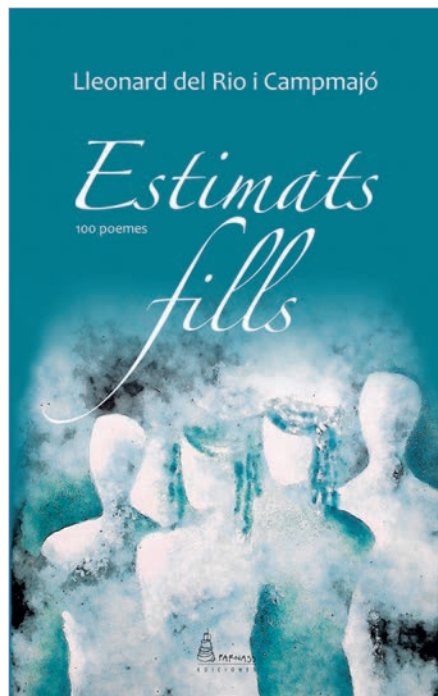
L'oliva per confitar i servir a taula és aquella que compleix unes condicions òptimes de finor de la pell, carnositat de la polpa, facilitat desprendiment entre la polpa i el pinyol. Les més estimades a casa nostra són l'arbecuina (molt petita, però molt saborosa, conreada a Arbeca i a tota la comarca de les Garrigues), argudell (empordanesa), verdal, grossal, blanqueta i palomar, aquesta darrera originària d'Olesa de Montserrat, i que és d'un gran rendiment, ja que fa un oli estable i de molt bona qualitat. A l'article vinent us parlaré, si a Déu plau, de la tanarida, també coneguda com l'herba de Sant Marçal.

NAHMAN DE BRATSLAV
Contes cabalístics
Fragmenta, 2017, 642 pàg.

Aquests textos són un document de primer ordre dins de l'hassidisme, un moviment divers i plural arrelat a la religió jueva que concep la corporalitat com un dels múltiples aspectes del diví. L'hassidisme es pot entendre com l'evolució lògica dels diferents corrents místics d'època medieval fruit de la necessitat sentida de renovació espiritual del judaisme.

LLEONARD DEL RIO I CAMPMAJÓ
Estimats fills. 100 poemes
Parnass, 2017, 264 pàg.

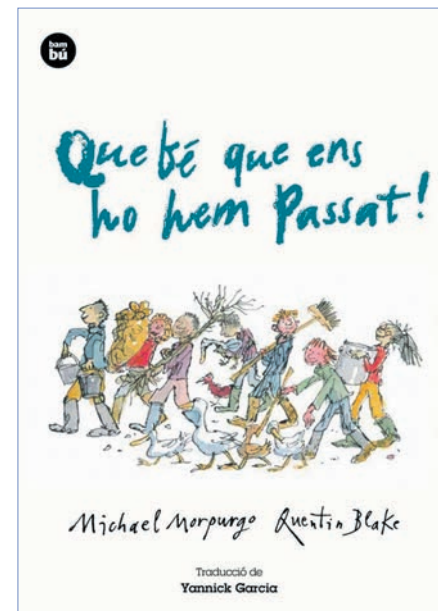
Aquests cent poemes tenen essencialment com a fil conductor la sensibilitat de l'autor, el periodista i escriptor Leonard del Rio, i la voluntat de dedicar-los als seus quatre fills. D'aquests poemes, seixanta-sis han estat premiats en certàmens, concursos i jocs florals d'arreu de Catalunya, la qual cosa implica la gran qualitat d'aquestes composicions.

CRISTÓBAL MARTÍNEZ *San Jerónimo de la Murtra. El monasterio olvidado que cambió el mundo*
Círculo Rojo, 2017, 436 pàg.

El monestir de Sant Jeroni de la Murtra, situat a Badalona, va esdevenir durant segles un punt neuràlgic de l'humanisme cristià. Monarques (els Reis Catòlics, Carles V o Felip II) i grans personatges (Cristòfor Colom, Ramón Pané...) van estar vinculats estretament al cenobi. A més, és excepcional la simbologia que amaga el seu art escultòric i arquitectònic.

MICHAEL MORPURGO I QUENTIN BLAKE
Que bé que ens ho hem passat!
Bambú, 2017, 38 pàg.

La setmana que passen a la granja de Nethercott és la més esperada per la mestra i els alumnes d'una escola de Londres. Allà hi fan feina de graners: alleten els vedells, planten arbres, arrenquen patates, cullen ous, pomes, mores... Cada any tornen a la ciutat carregats d'anècdotes, però l'any que hi va anar en Ho, un noi orfe i refugiat, va ser extraordinari.

KENT HARUF
Nosaltres en la nit
Angle, 2017, 154 pàg.

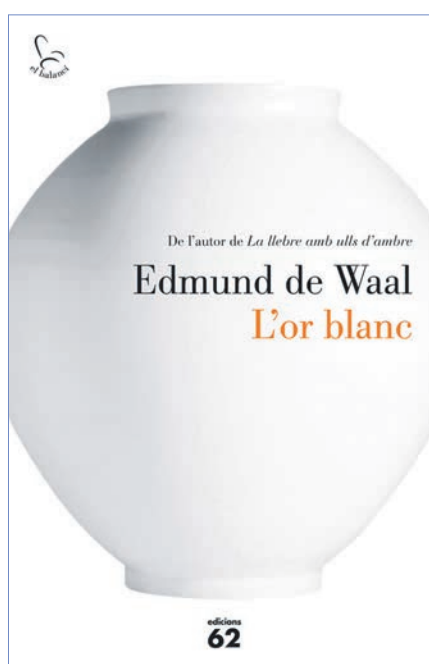
Addie Moore i Louis Waters són vidus i saben què és la soledat. De la distància i l'estranyesa dels primers moments, avancen cap a la complicitat, cap a un coneixement profund de l'altre. En la quietud de la nit, parlen amb franquesa sobre la seva joventut, els matrimonis i els fills, les esperances, la solitud i les pors. Qui sap si passaran junts la resta de les seves vides.

ESTER MARCOS JORDÀ
La cuina de la néta
Cal·ligraf, 2017, 148 pàg.

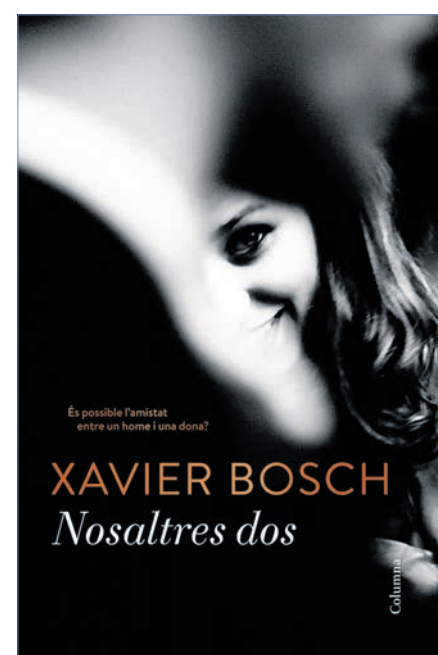
De la suma de virtuts de la seva àvia i de la seva mare (l'amor per la cuina i el tarannà d'anar per feina), l'autora d'aquest volum ha escrit aquest llibre jove, pràctic, multicultural, saborós i, fins i tot, divertit. Un llibre ideal per a qui li agradi menjar bé i cuinar sense gaires dificultats per aconseguir que les amistats convidades a sopar quedin embadalides.

EDMUND DE WAAL
L'or blanc
Edicions 62, 2017, 456 pàg.

Durant segles, l'or blanc ha fascinat emperadors, alquimistes, artistes, filòsofs, artesans i col·leccionistes. Tots volien descobrir la recepta d'aquesta substància tan valuosa. L'escriptor Edmund de Waal emprèn en aquestes pàgines un viatge fascinant (la Xina, Anglaterra...) per la història de la porcellana per tal de descobrir el veritable significat del color blanc.

XAVIER BOSCH
Nosaltres dos
Columna, 2017, 560 pàg.

El Kim i la Laura es coneixen a la universitat. Venen de mons molt diferents. Ell és fill d'un hotelier del passeig de Gràcia de Barcelona; ella, de Banyoles, és senzilla i idealista. Junts riuen, es diverteixen i, units pel vincle de l'amistat, superen els esculls del destí. Malgrat els seus camins divergents, saben que sempre hi són per ajudar-se. Tant se val la distància.

Crítica literària

Recollir i conservar mots

Víctor Català és, si no la primera, una de les primeres grans autores de la literatura catalana i aquest és el pseudònim que va haver d'adoptar Caterina Albert i Paradís arran de la discriminació que, com a dona, van rebre els seus primers treballs literaris en una època en què les dones només eren acceptades com a mares i mestresses de casa. Coratjosa i de ploma fàcil des dels deu anys, va escriure molta lletra que ha romàs inèdita. Va conrear gairebé tots els gèneres literaris, inclòs el teatre i la poesia, de la qual se'n coneixen moltes varietats, entre elles la patriòtica, alguns poemes dels quals ara serien de gran actualitat. Dins el gènere breu, va escriure moltíssims adagis, un miler dels quals estan compilats al llibre *Quincalla*. Mil adagis per aprendre vocabulari, pel seu nebot Lluís Albert i publicat per Edicions 62 amb motiu del centenari de *Solitud*, l'obra cabdal de Víctor Català.

El seu nebot, diu en el pròleg del llibre que «cada un d'aquests rodolins no és més que un pretext per airejar paraules poc conegudes i en perill d'extinció. Estan recopilades

VÍCTOR CATALÀ
Quincalla
Mil adagis per aprendre vocabulari
Edicions 62, 2005, 128 pàg.

en llibretes. La primera és començada el febrer del 1957 i la darrera el gener del 1962. Pertanyen, doncs, a la darrera etapa de l'escriptora, quan es passava pràcticament enllitada tot el dia». Sembla que així s'hi va passar uns deu anys. Lluís recalca una frase de la segona llibreta de la seva tia: «Els girs i les expressions emprades són rigorosament autèntics i vius. No n'hi ha cap de creació arbitrària o capriciosa.»

Lluís Albert també diu que «el títol de *Quincalla* és ben significatiu i respon plenament a la proverbial modèstia de l'autora». Modèstia que anava acompanyada d'un caràcter independent, sobri i fins i tot dur, que es reflecteix en les seves obres. *Quincalla* no és res de tot això, senzillament, pretén recollir i conservar mots, explicant-ne el seu significat i el de l'adagi. La millor manera de

copsar-ne el contingut és fer una petita tria de la gran tria que va fer el seu nebot:

«Sigui pansa, sigui figa, que sigui de la Garriga. La garantia del bon producte és el crèdit que s'ha guanyat.» / «El bon romeu, amb les carculles i a peu. Carculles: petxines, conquilles.» / «Amb muts i fellons no hi cerquis raons. Fellons: rabiosos, irascibles, enquerats. No esperis entendre't amb qui no es pot dialogar.» / «Al qui en Déu no creu, els sants li sobren. Allò que hom no admet, no cal detallar-ho.» / «Qui congria pledejants ell pla se n'unta les mans. Congria: de congriar, formar, crear. Pledejants: que sostenen plets, litigis. Se n'unta les mans: treure'n profit, obtenir diners d'una situació favorable.» / «Els cremalls i la vilorda poc li plauen al paborde. Cremalls: trossos de llenya o carbó mal cremats i que fan fum.

Josep M. Boixareu Vilaplana
Editor i escriptor

Vilorda: brossa. Paborde: procurador de confraries religioses.» Heus ací uns bocins d'una de les nostres grans escriptores.

Crítica cinematogràfica

La humanitat sense Déu

ÚLTIMOS DÍAS EN EL DESIERTO

DIRECTOR: Rodrigo García

INTÈRPRETS: Ewan McGregor, Ciarán Hinds, Ayelet Zurer, Tye Sheridan

MÚSICA: Danny Bensi i Saunderson

GÈNERE: drama històric

95 minuts

Estats Units, 2015

Novament una representació de la figura de Jesús de Natzaret al cinema. En aquest cas, es tracta de reconstruir l'experiència al desert on des de les temptacions, es forja la consciència personal i la recerca del Pare. El resultat és un assaig filmic molt personal sobre l'existència humana des de l'arququetip de Jesús, però sense accedir al misteri de la seva persona i esdeveniment. Les pedres que tapen el sepulcre també enfosqueixen la profunditat i la llum de Jesucrist en comunió amb els homes i en filiació amb Déu.

El cineasta colombià Rodrigo García, fill de García Márquez, és un especialista a retratar el món femení, recordm *Nueve vidas* (2005), *Madres & Hijas* (2009) o *Albert Nobbs* (2011), amb un paper memorable de Glenn Close. Però ara s'enfronta a una pel·lícula en la qual compon un guió sobre el qual

aboca les inquietuds de la duresa de l'existència, les relacions fundants de paternitat-maternitat-filiació, la revolta del que és nou sobre el que és vell o l'absència d'un Déu del qual només queda fotografiar-ne la inexistència,

família-desert. I una mare greument malalta, misteriosa i absent que desitja un altre món per al seu fill. La trobada amb Jesús representa l'entrada d'un espectador estrany en aquesta família primigènia, a l'estil Malick d'*El árbol*

com un record cultural i mitològic.

El punt de partida no són els relats evangèlics, per la qual cosa llisca en una reconstrucció de ficció dels seus personatges. Tampoc no es tracta d'una confessió de fe de l'autor, experiència que assegura que no té. Més aviat es tracta d'una indagació en el personatge de Jesucrist com a misteri del que és humà que abasta les projeccions cap al diví.

Jesús camina i sobreviu al desert i intenta trobar-hi el rostre de Déu com a Pare. I allà es troba amb una família. Un pare fort que vol amagar les pors aixecant una casa-sepultura, enmig del no-res, per al seu fill. Un jove adolescent que vol fer la seva i sortir del cercle tancat de la seva

de la vida (la influència d'aquest director es deixa sentir més formalment que argumentalment). Jesús no canviarà el destí humà d'aquesta família, de les seves relacions i aspiracions, així com del seu tràgic destí sacrificial. Però la interacció amb aquests personatges permet al Jesús de Rodrigo García afrontar el contrast amb el seu costat fosc, amb el seu *alter ego* Satanàs. I des d'aquí comprendre el sentit del sacrifici com a obertura al que és nou, en versió postmoderna del boc expiatori.

La pretensió de Rodrigo García s'assembla una mica a *La última tentación de Cristo*, on la naturalesa humana i la divina s'enfronten en un esquinçament personal. Si el resultat de Martin Scorsese-Nikos Kazantzakis va ser un Jesús escindit entre el desig humà i la missió divina paterna, el resultat de Rodrigo García és un Jesús que condensa la tragèdia humana on el desert és el món, la família impossible és el fracàs de les relacions d'amor i on Déu està enterrat en la recerca humana, mera horitzontalitat sense profunditat de camp ni verticalitat del desplaçament de la càmera que sempre roman arran de terra.

Amb tot, la humanitat de Jesús continua despertant preguntes sinceres, abismals i incertes. Sempre són un pas que, en aquest cas, no passa de l'atri dels gentils.

Peio Sánchez
Director del Departament de Cinema de l'arquebisbat de Barcelona

RESERVAT EL DRET DE PUBLICACIÓ

Des del carrer

Jona és una jove albanesa musulmana convertida al catolicisme

«Déu m'ha regalat una nova vida»

Rosa María Jané Chueca

Jona ens demana que n'obviem el cognom i que no la fotografiem de cara. No és que tingui por, és qüestió de prudència. Jona estudia el darrer curs de Medicina i és una jove amb un somriure permanent al rostre. La causa és que ha descobert el motiu de la felicitat: Jesucrist. Aquesta jove albanesa prové d'una família musulmana i va oferir el seu testimoni al simposi internacional celebrat a Barcelona recentment sobre l'acompanyament als joves.

Com vas arribar a la fe catòlica?

Tota la vida he estudiat en una escola catòlica, amb unes religioses. A poc a poc vaig començar a conèixer la fe catòlica i la dignitat única que tot ésser humà té pel fet de ser fill de Déu. Això és el que em va atreure de la fe catòlica. Estic segura que Jesucrist ha abraçat tot cor humà, el d'aquells que van viure en el passat, els que viuen avui i tots els que viuran al futur. Jo resava i participava en les diferents activitats amb les germanes. Era feliç. Però en començar la universitat em vaig distanciar. Va ser un període difícilíssim de la meua vida. Després de quatre anys d'allunyament, vaig tornar a acostar-me a les germanes, que em van rebre amb l'afecte de sempre, amb alegria, sense jutjar-me, acceptant-me tal com era... aquest va ser un moment clau a la meua vida perquè m'ho va fer recordar tot i vaig començar novament a anar a missa, a participar en l'Església. Tenia el gran desig de fer el pas, però no m'atreia. Un país de majoria musulmana i amb un passat comunista no hi ajudava gaire...

Què va passar perquè t'atrevisis a fer el pas...

En una missa es va llegir una pregària que em va ajudar molt. Deia: «Senyor, feu que la llum que s'ha encès amb el baptisme mai no s'apagui, sinó que sempre resplendeixi.» Aleshores vaig decidir que volia rebre el baptisme.

Com va reaccionar la família i l'entorn?

«El missatge més bonic de l'Evangeli és l'alegria»

La meua família és musulmana, però no practicant. La mare sí que ho ha acceptat, però el pare no i tampoc alguns familiars. A l'inici va ser difícil. En relació amb els amics, en tinc de diferents religions i no tinc problemes. De fet, tots se n'alegren per mi.

Ha canviat gaire la teua vida?

Crec que ha canviat tot a la meua vida!, perquè Déu m'ha regalat una nova vida, la possibilitat de renéixer de nou. Renéixer amb força i coratge per canviar les coses.

Què vols transmetre als joves?

Vull dir a tots els joves que no tinguin por perquè amb Déu la por no existeix. Que tinguin el valor de seguir

els seus somnis i la seva vocació, sense por, amb coratge. Els sacraments donen la força per viure, aporten esperança per a la vida i enforteixen la fe.

Però hi ha molts joves indiferents a la fe...

Les persones que no volen saber res de Déu o de l'Església és perquè han tingut un gran sofriment que les ha portat en aquest punt. Jo mateixa ho he viscut. Però enmig del sofriment i del dolor es pot descobrir que Déu és viu. Déu estima tothom, encara que no tothom ho sàpiga. Crist ha recorregut el difícil camí de cadascú i ha carregat amb la creu de cadascun de nosaltres. No sé com ho ha fet, però sé que ho

ha fet. Ha carregat no únicament amb la seva creu, sinó amb la creu de tothom. Amb la creu de Crist podem transformar-nos, el patiment es pot transformar en joia, així com l'amor ha estat transformat en Vida. Tots volem ser estimats i acceptats. Déu sempre ens surt a l'encontre. I per això nosaltres hem d'anar on hi ha aquests joves, a la seva realitat, acostar-nos a ells i transmetre'ls l'amor de Crist.

Ets feliç?

Soc molt feliç! És l'alegria que em dona la fe. El missatge més bonic de l'Evangeli és l'alegria, hem de ser feliços! Així ho diu també el papa Francesc, que parla molt de l'alegria del cristià.

Rauxa

Sant Jordi i la princesa

Eduard Brufau

La princesa és filla del Rei; n'ha heretat legítimament tota la bellesa i n'és la viva imatge. Al món no hi ha cap criatura més digna ni bella. Però, conscient d'aquest privilegi, comet l'error de creure que ella és el Rei mateix, que la bellesa que té es deu a un mèrit propi i que és el centre del món. Des del precís instant en què deixa entrar aquest pensament dins seu, la princesa és feta presonera pel drac, criatura diabòlica que fins llavors ella havia pres per llegenda. La princesa, que es creia Reia, ara és esclava.

Encadenada al fons de la cova per fi s'adona de la seva

impotència, que no pot fer res per alliberar-se ella sola; algú altre ha de venir a trencar-li les cadenes. Però aquest altre només vindrà a condició que la princesa s'humiliï i, entre llàgrimes amargues, reconegui el seu estat real i el seu error. Quan d'aquesta manera ha invocat sincerament el seu alliberador, pot aparèixer sant Jordi, que la salva de la foscor i de l'esclavatge eterns. El cavaller, que és tot ell llum, venç el drac no pas matant-lo, sinó sotmetent-lo al poder del Rei. És així com sant Jordi acaba esposant la princesa en un acte d'amor pur i com l'ordre primogènit, que ella havia alterat greument, queda finalment restablert.